

Ruzitska György zenei kéziratjai. Műjegyzék-tervezet

Ez a tervezet Ruzitska György kolozsvári zeneszerző kéziratainak leírását tartalmazza. Az adatokat igyekeztem úgy csoportosítani, hogy nagyobb változtatások nélkül majd egy műjegyzék részeivé válhassanak. A felsorolás lehetőség szerint egy szám alatt tárgyalja vagy legalábbis összefüggésbe hozza az egy műhöz tartozó kéziratokat: a partitúrát, szólamokat, átiratot, vagy zongorakivonat, – esetenként – a fogalmazványt és tisztázatot, hiszen enélkül nehezen képzelhető el a tervezett tematikus katalógus összeállítása. Köszönet illeti a *Pro Musicologia Hungarica* alapítványt, amiért tevékenységemhez hathatós támogatást nyújtott.

Az OSZK Zeneműtárának gyűjteményén kívül léteznek még olyan Ruzitska-anyagok, amelyekről egyelőre csak az irodalmi utalások szintjén lehet tudomást szerezni. Primér irodalomnak számít ebből a szempontból Ruzitska eredetileg németül írt önéletrajz-töredéke, mely jelenleg „Vázlatok életemből” címen csupán magyar nyersfordításban férhető hozzá.¹ Az így is rendkívül olvasmányos önéletrajzban Ruzitska beszámol ifjúkori zsenyéiről,² első opuszámot viselő műveiről,³ valamint a már Kolozsvárott készült „Ünnepi Cantate”-ről.⁴ A harmadik lábjegyzetben idézett Á-dúr hegedű-zongora szonáta (Lakatos István lábjegyzete szerint:) op. 3 nyomtatott kiadásáról a RISM⁵ is tájékoztat: megtalálható a Gesellschaft der Musikfreunde bécsi könyvtárában, valamint egy cseh és egy horvát gyűjteményben.⁶ Szintén az OSZK Zeneműtárából hiányzó anyagra hívja fel a figyelmet Lakatos István és Ruzitska Lajos egy-egy passzusa.⁷

¹ Lakatos, 1973. Kényszerűségből kell erre a forrásra hagyatkozni, mert az OSZK Kézirattárában, ahol pedig Ruzitska hagyatékának egy részét őrzik (pl. **Fond 40 / 2 – 4** jelzet alatt Ruzitska György levelezése olvasható, melyet Albert fiával folytatott 1849-től 1851-ig), mindeddig nem sikerült az önéletrajz német eredetijére bukkanni.
² „Egyetemi hallgató koromban kezdtem a józsefvárosi színháznak Mayer Károly igazgató vígjátékaihoz dalokat és énekeket szerezni. Egy dalért, ha megtetszett, nyolc garast, egy duettért tizenkét garast, egy énekkarért pedig ötven darabot kaptam. (...) Első teljes művem egy balett volt, melyet nagy sikerrel játszottak a józsefvárosi színházban.” Lakatos 1973 51. oldal

³ „Ebben az időben [1810 körül] komponáltam Berton: Aline című opera indulójára változatokat [Lakatos lábjegyzete: Op. 1] egy szonátát is A-durban hegedű-zongorára. E műveket szépen letisztázva a bárónénak [báró Bánffy Jánosnének] ajánlottam. A két szerzemény másolatát Bécsbe is felküldtem, ahol Lipowsky ajánlatára Machetti P. kiadónál nyomtatásban is megjelentek. Ugyanekkor tanítványaim számára két könnyű triót is írtam zongora-, hegedű- és gordonkára.” [Lakatos lábjegyzete: Op. 4 D-dúr és C-dúr, 1811-ben nyomtatásban is megjelent Treichlingernél Pesten] Lakatos, 1973 59. oldal

⁴ „1811. év tavaszán, (...) Kolozsvárra országgyűlést hirdettek, melyen a bárónak, mint országos rendnek, meg kellett jelennie. Ezért az egész család mindenestől néhány heti tartózkodásra Kolozsvárra ment. Ekkor mintegy négy hétig a városban időztem és azt megismerhettem. (...) Közelgett a báróné nevenapja, melyet sok vendég jelenlétében, fényes ünnepséggel akartak megülni. Ezért nagy gyorsasággal hozzáfogtam az alkalmas műsor összeállításához. Ünnepi Cantatét komponáltam, mely nyitányból, áriából, kvartettből, két négyszólamú karénekből állott. Az egyes számokat kis zenekari kísérettel láttam el, az énekszámokhoz pedig zongorakíséretet írtam. Mindez tizennégy nap alatt elkészült és ennyi idő alatt az egyes szólamokat mind kiírtam.” Lakatos, 1973 61. oldal

⁵ RISM A / I / 13 kötet *Einzeldrucke vor 1800*. Kassel: Bärenreiter 1998; szerk. Ilse és Jürgen Kindermann.: *Ruzicka George / Sonate [A] pour le piano-forte avec avec accompagnement d' un violon*. – Wien, Pierre Mechetti ci-devant Charles, No. 327. –

⁶ Cesky Krumlov azaz Böhmisch-Krumau-i államarchívum ill. Zbirka Don Nikole Udina Algarotti

⁷ Lakatos, 1971 89. oldal: *Románia és a zeneművészet nagy mesterei – Mozart* Ruzitska „hátrahagyott kéziratjai között megtalálható a *Requiem* és a *Koronázási mise* teljes kottaanyaga, partitúrájukat sajátkezűleg másolta le.” Ruzitska 1953 605. oldal: Ruzitska (...) a mindig nála levő kottapapírra leírta Mozart és Bach több fűgáját

Másrészt további – egyelőre általam fel nem dolgozott – állományról tudok beszámolni. Ez a mennyiségileg nem olyan számottevő anyag a Kolozsvári Zeneakadémia könyvtárának tulajdonában van. Az Alonso című Ruzitska-opera, a **IV : 1** lehetséges jegyzékszámot viselő Magyar dal, a Szimfónia (**IV : 1**), valamint a függelék második csoportjába sorolt nyomtatásban megjelent Énekiskola (**Függ. II : 4**) kolozsvári forrás-részei kiegészítik a Zeneműtárban található anyagot. A kolozsvári forrásokra a Zeneműtár megfelelő tételeinél a leírás végén utalok.

A bevezetés végén álljon itt Bartalus István zenetörténész Ruzitska Györgyöt méltató „vezető cikké”-nek utolsó bekezdése, mely az “Ország Tükre” című pesti közlönyben látott napvilágot 1864-ben, öt évvel Ruzitska halála előtt. “Jelesebb zeneművei sora következő: Egy ballet, s egy daljáték a bécsi józsefvárosi színház számára, (1807.) – Nyolcz változat egy végzettel, zongorára kemény Esz-ben; megjelent Bécsben Mollonál, Kolozsvárt viszont 1810-ben. Egy Sonata, kemény A-ban zongorára s hegedűre; megjelent Bécsben Mechettinél. Egy Fantasia-Sonata zongorára, ajánlva Józsika Josephina barónőnek. -- Két hármas, zongorára, hegedűre s gordonkára; az előbbivel együtt megjelent Pesten. – Alonso, három felvonásos opera, mit 1829-ben adni akartak Pesten, a német-színházban, de Fischer első bassista eltávozta miatt abban maradt. Egy nyitány zenekarra Zrinyi drámához. – Koncert-vázlatok zongorára s fuvolára, ajánlva Vass Imre grófnak; megjelent Bécsben Mechettinél. – Négy mise zenekarral, négy énekszólamra. – Két mise négy szólamra orgona kísérettel. – Öt graduale s offertorium. – Egy requiem, s egy Te Deum négy énekszólamra, zenekarral. – Hat fuga, s két fantasia orgonára lábtóval. – Négy négyes, két hegedűre, brácsára s gordonkára. – Két ötös, két hegedűre, két brácsára s gordonkára. Ezeken kívül Beethoven 4-ik synfóniája, Wéber Oberon nyitánya, Mozárt Varázssip s Erkel Báthori Mária nyitánya, zongorára négy kézre, hegedű, brácsa s gordonka kísérettel. Beethoven 3-ik synfóniája két zongorára; s 24 egyveleg különböző olasz operákból, a színházi zenekar számára.”

Budapest, 2000. június

emlékezetből. (A kották jelenleg is megvannak és a Magyar Nemzeti Múzeum kéziratgyűjteményébe kerülnek; Ruzitska már 1911-ben odahelyezett számos kézírata mellé.)

I. Misék és requiem

I : 1 I. mise

Ms. Mus. 207 – Félvászonkötéses autográf partitúra.

[Nyomatott aranybetűs gerinc cím:] *Ruzitska / MISSA*. – [A világoszöld kötéstáblán:] *Missa N^{ro} 1 / di / G: Ruzitska*. – [Címoldal:] *Missa / per 4 voci / con / Due Violini, Due Oboi / 2 Corni, Viola / Violoncello, Contrabasso / e / Organo. / con Tantum ergo, Graduale ed Offertorio / Composta / da / Geor: Ružitska* [jobb felső sarok:] *N^{ro} 1* [bal alsó sarok:] *Trans: en 1819*. –

78 harántalakú lap gépi számozással, merített papír,
vízjel: lilium; formátum: 22, 3 x 30 cm; 16 soros kézi raszterezés;
vonalrendszer: 5 mm, sorközök: 7 mm;

[2^v - 3^f:] *Tantum ergo* (SATB, Org e Cb), [fol. 3^f:] 822. –
[3^v - 14^f:] *Kyrie* (VI, Vla ad Lib., Ob. o Cl in C, Corni, SATB, Vlc e Cb, Org.),
[14^v - 23^v:] *Gloria* (VI, Vla, Ob, Corni in F, SATB, Vlc e Cb, Org.).
[24^f - 30^f:] *Graduale Psalm: 148. Laudate Dominum de coelis*. – (VI, Vla, Ob, Corni in D, SATB, Vlc e Cb, Org.),
[30^v - 43^f:] *Credo* (VI, Vla, Ob, Corni in F, SATB, Vlc e Cb, Org.)
[44^f - 55^v:] *Offertorio Psalm: 8^v Domine Deus noster quam admirabile est nomen tuum*. – (VI, Vla, Ob, Corni in B, SATB, Vlc e Cb, Org.),
[56^f - 58^v:] *Sanctus* (VI, Vla, Ob, Corni in F, SATB, Vlc e Cb, Org.)
[59^f - 65^v:] *Benedictus* (VI, Vla, Ob, Corni in F, SATB, Vlc e Cb, Org.). –
[fol. 59^f:] /: *questo pezzo molto concertante puo eseguirsi in voce / dell'Oboe sul Organo della maniera scritta in un foglio separato:* / –
[fol. 66:] *Benedictus* /: *col Organo concertanante in voce dell'Oboe* :/ (Ob 1mo, Org.),
[67^f - 69^v:] *Agnus* (VI, Vla, Ob, Corni F, SATB, Vlc e Cb),
[70^f - 77^v attacca:] *Dona* [fol. 77^v:] *Fine 1819 GR*. –
[fol. 78:] *Genitori genitoque lans et jubilatio* (SATB, Org e Cb.) Kerettétel: zenéje megegyezik a *Tantum ergo* anyagával. [fol. 78^v:] *O. A. M. D. G.* –

Ms. Mus. 224 [fol. 12-30]⁸ – Bekötetlen, zöld-sárga kartonfedélbe helyezett autográf szólamok gépi számozással. A kerettétel szólamanyaga (*Tantum ergo* illetve *Genitori genitoque*). –

[Címoldal:] *Tantum ergo / für / 2 Tenore und 2 Bässe / mit / Orgel. / von / GR / 1834*. –
[fol. 12^f párhuzamos cím:] *Tantum ergo / per 4 voci, Organo / e / Contrabasso / Composta / da / Geor: Ružitska*. –

Különböző típusú A4 és A5 papíralakú lapok. [fol. 12:] Org, [fol. 13-14:] S (2 p.), [fol. 15-17] S 2 (3 p.), [fol. 18-19:] T (2 p.), [fol. 20- 22:] B (3 p.), [fol. 23:] Vlc, [fol. 24, 30:] Cb (2 p.),

⁸ **Ms. Mus. 224** [fol. 1-11] *Pange lingua o Tantum ergo a 2 Tenori e 2 Bassi di G: Ruzitska / 1845*. – [fol. 1, 7:] Org, [fol. 2-4, 8:] T 1 (3 p.), [fol. 9:] T 2, [fol. 5, 10-11:] B 1 (3 p.), [fol. 6:] B 2. – Lásd még **II : 10**; **II : 12** fol. 129-146, 147^f, 153^f, 154^v, 169^v-170^f.

[fol. 25:] Cl 1 in C, [fol. 26:] Cl 2 in C, [fol. 27:] Corno 1 in C, [fol. 28:] Corno 2 in C, [fol. 29:] Tympani. C-G. –

Ms. Mus. 212 – Félvászonkötésű sárgászöld kötéstáblába kötött másolt szólamok. A *Graduale* tétel szólamanyaga. –

[Nyomatott aranybetűs gerinc cím:] *Ruzitska. Graduale I.* – [Címoldal:] *Graduale /: Nr 1 /: per 4 voci / 2 Violini, Viola, / 2 Oboi, 2 Corni, / Violoncello, Basso / ed / Organo /: 2 Trombe e Tympani ad Lib: /: da G. Ruzitska.* – [számozás kék ceruzával:] VI/1-26. –

34 állóalakú különböző típusú lap gépi számozással. [fol. 1^v, 34^r:] Cb, [fol. 2:] Org, [fol. 3-7:] S (3 p.), [fol. 8- 10:] S 2 *overa Alto* (3 p.), [fol. 11-14:] T (2 p.), [fol. 15-19:] B (3 p.), [fol. 20-21:] VI 1 (2 p.), [fol. 22-23:] VI 2 (2 p.), [fol. 24:] Vla, [fol. 25-26:] Vlc, [fol. 27:] Cl in C o Ob 1, [fol. 28:] Cl in C o Ob 2, [fol. 29:] *Corno 1mo in D obl*, [fol. 30^r:] *Corno 2do in D obl*, [fol. 30^v:] *Corno 2do in F obl*, [fol. 31:] Tr 1 in D, [fol. 32:] Tr 2 in D, [fol. 33:] Tympani in D. A. –

Ms. Mus. 213 – Félvászonkötésű sárgászöld kötéstáblába kötött „másolt szólamok helyenkint a szerző kezeirésével” (Isoz-Lavotta, 1940). Az *Offertorio* tétel szólamanyaga.

[Nyomatott aranybetűs gerinc cím:] *Ruzitska. Offertorio.* – [Címoldal:] *Offertorio / per 4 Voci, 2 Violini, / 2 Oboi, / Violoncello, Contrabasso / ed / Organo. / Composta / da / Georgio Ruzitska.* –

45 állóalakú különböző típusú lap gépi számozással. [fol. 1^v-2^v, 4^r-5^r:] Vlc, Cb; [fol. 3-4:] Org, [fol. 5-10:] S (3 p.), [fol. 11-16:] S 2 (3 p.), [fol. 17-20:] T (2 p.), [fol. 21-24:] B (2 p.), [fol. 25-29:] VI 1 (2 p.), [fol. 30-36:] VI 2 (2 p.), [fol. 37:] Vla, [fol. 38-41:] Cb (2 p.), [fol. 42:] Ob 1, [fol. 43:] Ob 2, [fol. 44^r:] 2 Corni in B. ⁹

Önéletrajzában Ruzitska így ír erről a művéről: “1814 telét újra Kolozsvárt töltöttük. (...) Ekkor írtam meg első misémet F-dúrban obligát oboa szólóval, melyet a kolozsvári Minorita-templomban elő is adtak. Kolozsvárt lakott egy nyugalomba vonult katonazenekari karmester, Wendt nevű, aki kitűnően kezelte az oboát és szépen játszott rajta, tulajdonképpen ennek a kedvéért írtam ezt a misét.” ¹⁰

I : 2 II. mise

Ms. Mus. 208 – Félvászonkötésű autográf partitúra és basszusharsona szólam.

[Gerinc cím:] *Ruzitska / MESSE.* – [A világoszöld kötéstáblán:] *Missa. / N° 2 / di / G: Ruzitska / 1840* [számozás kék ceruzával:] *II.1 (1-36).* – [Címoldal:] *Messe / für / Sopran, Alt, Tenor und Bass, / 2 Violine, Alto Viola, Violoncello, / 1 Flöte, 2 Oboen, 2 Clarinette, / 2 Fagot, 2 Hörner, 2 Trom- / petten, Pauken, Bassopo- / saune Contrabass / und / Orgel. / Componirt von / G: Ruzitska* [bal alsó sarok:] *Revu en 1840.* –

90 állóalakú lap gépi számozással, merített papír;

⁹ **Ms. Mus. 213** [fol. 44^v:] Beethoven Opus 48 N° 4 „Die Ehre Gottes aus der Natur” [szövegincipit:] *Die Himmel rühmen.* – A Beethoven kompozíció másolata. Eredeti letét (ének-zg.), szöveg nélkül. Vö. **Függ. I : 7.**

¹⁰ Lakatos, 1973 62. oldal

vízjel: A. HELLER; formátum: 31 x 24 cm; 16 soros kézi raszterezés
vonalszer: 8 mm, sorközök: 9 mm;

[fol. 1^v - 11^v:] Kyrie (VI, Vla, Fl, 2 Ob, 2 Cl in A, 2 Fg, Corni D, Tr D, Timpani D. A.,
[harántírányú bejegyzés:] *Trombone Basso im Anhang*. – SATB, Vlc e Basso, Org.),
[fol. 12^r - 26^r:] Gloria (VI, Vla, Fl, 2 Ob, 2 Cl in A, 2 Fg, Corni D, Tr D, Timpani D. A.,
SATB, Vlc e Basso, Org.),
[fol. 26^v - 53^v:] Credo (VI, Vla, Fl, 2 Ob, 2 Cl in A, 2 Fg, Corni D, Tr D, Timpani D. A.,
SATB, Vlc e Basso, Org.),
[fol. 54^r - 59^r:] Sanctus (VI, Vla, Fl, 2 Ob, 2 Cl in A, 2 Fg, Corni in G, SATB, Vlc e Cb,
Org.),
[fol. 59^v - 71^v:] Benedictus (VI, Vla, Fl, 2 Ob, 2 Cl in A, 2 Fg, Corni D, Tr D, SATB, Vlc e
Cb, Org.),
[fol. 72^r - 78^r:] Agnus (VI, Vla, Fl, 2 Ob, 2 Cl in A, 2 Fg, Corni D, Tr D, Timpani D. A.,
SATB, Vlc e Basso, Org.),
[fol. 78^v - 89^r attacca:] Dona,
[fol. 89^v - 90^v:] Trombone Basso-szólam (*Sanctus tacet*). –

I : 3 III. (?) mise

Ms. Mus. 209 – Bekötetlen zöld-sárga kartonborítóba helyezett autográf partitúra.

[Címoldal:] *Vocal-Messe / N^o [átjavítva! :] 3. / für 2 Tenor und 2 Bass-Stimmen / mit
willkürlicher Begleitung / der / Orgel oder Fortepiano. / von / G. Ruzitska* [bal alsó sarok:]
*Revu en 1853 / Willkürliche Begleitung von 2 Violinen, 2 Clarinetten, Violoncell und
Contrabass in Anhang* (mely függelék az Ms. Mus. 210 jelzet alatt található). –

32 állóalakú lap gépi számozással, nyomtatott papír;
vívjel nincs; formátum: 31 x 24 cm; 14 soros kézi (?) raszterezés;
vonalszer: 8 mm, sorközök: 11 mm;

[fol. 1^v - 5^v:] Kyrie, [fol. 5^v - 9^r:] Gloria, [fol. 9^r - 11^v:] Graduale *Salve Virgo florens mater
illibata*, [fol. 12^r - 17^r:] Credo, [fol. 17^v - 20^v:] Offertorio. Ps: 18 *Coeli enarrant gloriam Dei*,
[fol. 21^r - 23^r:] Sanctus, [fol. 23^r - 27^r:] Benedictus, [fol. 27^r - 28^v:] Agnus, [fol. 29^r - 31^r
attacca:] *Dona*. – (T 1-2, B 1-2, Org). –

Ms. Mus. 210 – [Nyomtatott aranybetűs gerincím:] *Ruzitska. Vocal-Messe*. –

[fol. 1 - 19:] Autográf partitúra, a mise melléklete, a négy énekszólam – orgona letétet
kiegészítő *Willkürliches Accompagnament*. –
[fol. 1^r vlsz. a szerző kezeírása:] *Vocal-Messe / Messe N° 4 (sic!) von G. Ruzitska* [haránt
írányú bejegyzés:] *In Ermanglung eines Contrabasses spielt das Violoncell nur die
Contrabass-Stimme wo est tunlich ist um 1 Octave tiefer*. –
[1^r - 3^r:] Kyrie [3^v - 5^v:] Gloria [5^v - 7^v:] Graduale [7^v - 10^v:] Credo [11^r - 13^r:] Offertorio [13^v
- 14^v:] Sanctus [15^r - 17^r:] Benedictus [17^r - 18^r:] Agnus Dei [18^r - 19^v:] *Dona*. – (VI 1-2, 2
Clarinetten in C, Vlc e Basso). –

Ugyanez a konvolutum még a következő idevágó forrásokat tartalmazza:

[fol. 20 - 53] A négy énekszólam. –

[fol. 20^r, 30^r, 38^r, 46^r az összes szólam címoldalán:] *Missa N° 4 / di / G: Ruzitska.* [jobb felső perem:] *nicht corrigiert*. – A két tenor szólamnál az első szót az átjavítást jelezve kitörülték.–

[fol. 54 - 61:] Vlc. És Cb szólam. –

[fol. 54^r:] *Missa N 4 di G: Ruzitska.* [haránt irányú bejegyzés:] *Au défaut d'une Contrabasse le Violoncelle exécutera la partie de Contrabasse seule.* –

61 állóalakú lap gépi számozással,

[fol. 1 - 19] nyomtatott papír vízjel nélkül; formátum: 32, 5 x 25, 5 cm;

14 soros kézi (?) raszterezés; vonalrendszer: 9 mm, sorközök: 12 mm;

[fol. 20 - 53] merített papír, vízjel: KS; formátum: 25, 6 x 25, 5 cm;

9 soros kézi raszterezés; vonalrendszer: 8 mm, sorközök: 14 mm;

[fol. 54 - 61] nyomtatott papír vízjel nélkül; formátum: 32, 5 x 25, 5 cm;

10 soros kézi (?) raszterezés; vonalrendszer: 12 mm, sorközök: 16 mm.

I : 4 V. (?) *mise*¹¹

Ms. Mus. 211 – Autográf partitúra.

[A sötétzöld kötéstáblán:] *Missa in F / N 5 / di / G: Ruzitska.* – [Címoldal:] *Missa /: N.* [átjavítva!] *5 – in F. /: per 2 Soprani, Tenore e Basso / con / 2 Violini, Viola, Cello, Contrabasso / e / Organo. /: 2 Oboi o Clarinetti, 2 Corni, 2 Trombe e Tympani ad Libitum /: Scritta in uno stile molto semplice pegli scolari / del Conservatorio di Musica claudiopolitano. / da / Georgio Ruzitska / Direttore del suddetto Conservatorio,* [bal alsó sarok:] *Comp: nel 1843 / rived 1859.* –

41 állóalakú lap gépi számozással, nyomtatott papír;

vízjel nélkül; formátum: 31, 7 x 25 cm; 14 soros kézi (?) raszterezés;

vonalszer: 8 mm, sorközök: 10 mm;

[1^v - 8^v:] Kyrie (2 Corni in F, Ob o Cl in C, Vl, Vla, SATB [A tétel folyamán későbbi bejegyzések piros és kék ceruzával *Solo* és *Tutti* részeket határolnak el.], Vlc, Org e Cb.),

[8^v - 15^r:] Gloria (Tympani C. G., Tr in C, Ob o Cl, Vl, Vla, S1 S2 T B, Cello e Cb.),

[15^v - 26^v:] Credo (Corni in D, Ob o Cl, Vl, Vla, S1 S2 T B, Cello e Cb, Org.),

[27^r - 29^r:] Sanctus (Ob, Vl, Vla, S1 S2 T B, Cello e Cb, Org.),

[29^v - 34^r:] Benedictus (Corni in B, Ob, Vl, Vla, SATB, Cello, Cb, e Org.),

[34^v - 37^r:] Agnus Dei (Corni in C, Ob, Vl, Vla, S1 S2 T B, Cello e Cb, Org.),

[37^v - 41^v:] Dona (Tympani, Tr in C, Ob, Vl, Vla, SATB, Cello, Cb, e Org.).

Az első négyzólamú a cappella (csellókíséretes) periódushoz, amely a *vide* jelzés szerint el is hagyható, Ruzitska egy variánst is írt, amelyet 38. lapnak számoztak: *Die 16 ersten Tacte der Dona für 2 Soprane und 2 Altstimmen.*

¹¹ Lásd még **II : 4.**

I : 5 *Requiem Opus 13*

Ms. Mus. 217 – Autográf partitúra.

[A kékeszöld kötéstáblán:] *Requiem a' 3 voci. / di / G: Ruzitska.* – [Címoldal:] *Missa pro defunctis / a tre voci / Alto, Tenore, Basso, overo 2 Tenori e Basso. / 2 Clarinetti, 2 Corni, Trombone, [a következő hangszer megnevezése világosabb tintával:] Tromba in D. / 2 Viole, Violoncello, Contrabasso / ed / Organo, / da / G: Ruzitska / Trans. Mai 1829. – [kiegészítés világosabb tintával:] Op: 13. /: Zum erstenmahle aufgeführt in der Clausenb. Hauptkirche am 27. März 1835 bey Gelegenheit des Todtenfeyer für S. M. Franz der 1-te. :/ [Fol. 65^r.:] 4 Juni 829 / GR*

65 harántalakú lap gépi számozással, merített papír;
vízjel: csak az ábra pereme látszik, ill. SM; formátum: 23 x 31 cm; 16 soros; kézi raszterezés;
vonalszer: 5 mm, sorközök: 7 mm;

[fol. 1^v - 5^r.:] N^f 1 Requiem (Cl in B, Vl, Corni in F, Trombone basso, *Alto o Tenore 1mo* T B, Vlc, Cb, Org.),
[fol. 5^v - 8^v.:] Kyrie (Cl in B, Vl, Corni in F, Trombone basso, A o T 1, T B, Vlc, Cb, Org.),
[fol. 9^r - 12^r.:] N^f 2 Dies irae (Cl in B, Vl, Corni in F, Tr in D, Trombone basso, Alto o Tenore 1 T B, Vlc, Cb, Org.),
[fol. 12^v - 30^r.:] N^f 3 Tuba mirum, N^f 4 Quid sum miser, N^f 5 Confutatis maledictis, N^f 6 Oro suplex (Cl in B, Vl, Corni in F, Trombone basso, Alto o Tenore 1, T B, Vlc, Cb, Org.),
[fol. 30^v - 41^v.:] N^f 7 Domine Jesu Christe (Cl in B, Vl, Corni in B.b., Trombone basso, Alto o Tenore 1, T B, Vlc, Cb, Org.),
[fol. 42^r - 45^r.:] Sanctus (Cl in B, Vl, Corni in Es, Trombone basso, Alto o Tenore 1, T B, Vlc, Cb, Org.),
[fol. 46^r - 54^r.:] Benedictus (Cl in B, Vl, Corni in F, Trombone basso, Alto o Tenore 1, T B, Vlc, Cb, Org.),
[fol. 54^v - 65^r.:] Agnus (Cl in B, Vl, Corni in D, Tr in D, Trombone basso, Alto o Tenore 1, T B, Vlc, Cb, Org.),

I. Ferenc császár gyászmiséjével kapcsolatban lásd még **II : 9**, **II : 12** harmadik rész (fol. 33-43) és **X : 2** (fol. 3^v-4^r). Ruzitska Lajos, 1953 606. oldal: “Még ugyanez év [1835] március 26-án, Ferenc császár halála alkalmával rendezett a Társaság a kolozsvári plébániatemplomban egy requiemet, melyen Ruzitska 1829-ben írt nagy gyászmiséjét adták elő (27- és 28-án megismételték). A következő évek folyamán ezt a gyászmisét többször is előadták nevezetesebb halottak emlékére. Sőt Ruzitska 1869 dec. 2-án bekövetkezett halála után tisztelői, külön e célra egyesült zenebarátokkal, a szerző emlékére is előadták a gyászmisét, 1870 ápr. 2-án.” Valószínű, hogy Ruzitska György Requiemje századunkban is elhangzott Kolozsvárott, mégpedig 1940 és 1944 között Farkas Ferenc irányítása alatt.

II. Kisebb egyházi művek

II : 1 *Graduale*

Ms. mus. 214 - Félvászonkötéses sárgászöld kötéstáblába kötött autogr. part. és másolt szólamok.

[Aranybetűs gerinccím:] *Ruzitska. Graduale II.* – [Címoldal:] *Gradule. / per Soprano e Organo concer[tan]ⁱⁱ / Canto, Alto, Tenore, Basso Coro, / 2 Violini /: 2 Clarinetti o Oboi 2 Corni ./ ad Libitum / Violoncello e Contrabasso. / Composta e dedicata / al suo amico Fil: Caudella / da G: Ruzitska / 1824.* – [fol 2^r.:] *Tr: Avril 824 GR /: Auch für 2 Solo Sopran Stimmen / mit concertanter Orgel gesetzt ./.* –

43 lap gépi számozással. –

[fol. 2-9:] Part. (Corni in Es, Ob o Cl, VI, S Cor, S Rip, A, T, B, Org. Conc, Vlc e Cb.)
8 harántalakú lap, nyomtatott papír;
vízjel: lilium, J A A; formátum: 24 x 31 cm; 12 soros kézi raszterezés;
vonalszám: 8 mm, sorközök: 8-9 mm;

Szólamok: [fol. 10-11:] Org. concertante, [fol. 12-4] S Solo (2 p.), [fol. 15-17:] S Coro / Ripieno (3 p.), [fol. 18-20:] S 2 Rip (3 p.), [fol. 21-22:] T (2 p.), [fol. 23-25:] B (3 p.), [fol. 26-27:] VI 1 (2 p.), [fol. 28-29:] VI 2 (2 p.), [fol. 30-32:] Vlc e Cb (2 p.), [fol. 33:] Cb 2, [fol. 34:] Cl 1 in B, [fol. 35:] Cl 2 in B, [fol. 36-37:] Corno 1-2 in Es, [fol. 38, 41-42:] Org. concertante /: *Diese Stimme ist zu gebrauchen / wenn das Graduale mit 2 Sopran / Solo-Stimmen aufgeführt wird ./* [fol. 39-40:] S Solo 1 / 2 *Für 2 Concertante Soprane gesetzt.* –

Megjegyzés: A morva származású ¹²“amico”, Philipp Caudella, akinek a mű ajánlása szól, fontos szerepet játszott Ruzitska György pályájának alakulásában. Önleletrajzában Ruzitska két helyen is megemlíti Caudella nevét. ¹³“Egészen véletlenül egyik napilapban olvastam egy hirdetést, melyben a gróf Bánffy-család Erdélyben előnyös feltételek mellett képzett, kész zenemestert és tanárt keres, aki a zongorán kívül a zeneelméletre ért és hegedűn is játszik. Azonnal jelentkeztem és három más jelölttel együtt a híres zongorás Lipovsky karmester előtt az orosz követnél, gróf Kourakinnál, annak titkára és Caudella Philipp előtt próbát játszottam. Az állásra engem választottak és évi hatszáz forint valamint teljes ellátással a szerződést az akkori udvari erdélyi kancellár: gróf Teleky Sámuel előtt meg is kötöttük.” A második hely: “Ekkor [1814 telén] jött le Bécsből Kolozsvárra báró Wesselényi Farkashoz zenetanárnak Caudella Fülöp, akit már Bécsből a próbajátszás idejéből ismertem. Ez a muzikus igen gyakorlott, képzett és esztétikailag művelt ember volt, akivel, bár nálam húsz évvel idősebb volt, jól megértettük egymást. Vele csakhamar barátságot kötöttem. Mindketten résztvettünk báró Wesselényi Farkasnál, ennél a szenvedélyes zenebarátnál és határtalan Beethoven-tisztelőnél tartott zeneestélyeken.”

II : 2 *Graduale b. M. V.*

Ms. Mus. 215 – Bekötetlen, zöld-sárga kartonborítóba helyezett autográf partitúra valamint másolt ének- és zenekari szólamok. – [kék ceruza:] *IX 1-7.* –

[Címoldal:] *Graduale /: de b: Maria Virg ./ per / Basso Solo / con / 2 Violini, Viola, Cello, / Contrabasso ed / Organo / Da / G: Ruzitska / Op 27.* – [fol. 4^v.:] *August 10 1839 GR.* –

¹² Lakatos, 1971 37. oldal: *Régi cseh hangjegyek Kolozsváron*

¹³ Lakatos, 1973 53. és 63. oldal

[fol. 2-5:] Partitúra.

2 állóalakú bekötetlen bifolió gépi számozással, merített papír;
vízjel: nincs; formátum: 32,5 x 25,5 cm; 16 soros kézi raszterezés;
vonalszer: 8 mm, sorközök: 9-10 mm;

Szólamok: [fol. 1, 11:] Cb, [fol. 6:] Basso Solo, [fol. 7:] V1 1, [fol. 8:] V1 2, [fol. 9:] Vla, [fol. 10:] Vlc. – 9 állóalakú bekötetlen lap gépi számozással, merített papír;
vízjel: nincs; formátum: 31-33,5 x 24,5 cm; 10 soros kézi raszterezés;
vonalszer: 10 mm, sorközök: 16 mm;

II : 3 *Offerterium b. M. V.*

Ms. Mus. 225 – Autográf partitúra és szólamok.

[Címoldal:] *Offertorium / de B. Maria Virgine / per / Soprano Solo / 1 Clarinetto, 2 Violini, Viola, Cello, Contrabasso / e / Organo / Par / G: Ruzitska / O: 27.* – [Fol. 15^r :] *22 Aout 1839 / GR.* – [szövegincipit:] *Omne die dic Mariae.* –

15 állóalakú lap gépi számozással. A partitúra a szólamok védőborítója, amelyeket átmenő oldalszámozással láttak el.

Partitúra: merített papír, vízjel (?); formátum: 32 x 24,8 cm;
16 soros kézi raszterezés; vonalszer: 8 mm, sorközök: 8 mm;
Szólamok: [fol. 3 - 10]: nyomtatott papír vízjel nélkül;
formátum: 32 x 25,4 cm; 10 soros kézi raszterezés;
vonalszer: 10 mm, sorközök: 15 mm;

II : 4 *Graduale az V. miséhez* **[I : 4]**

Ms. Mus. 216. Autográf partitúra és szólamok.

[Címoldal:] *Graduale /: O Sanctissima /: per 4 Soprani, con 2 Violini / Viola e Violoncello.* – [lejjebb:] */: Für die Gesang-Schüler des Kl. Conservatoriums. / Zur Messe N° 5. von G: Ruzitska.* – Valószínűleg nem önálló tétel miután a misével azonos hangnemben, F-dúrban, ugyanazoknak az előadóknak íródott, bár az V. mise **[I : 4]** autográf partitúrája nem tartalmaz *Graduale*-t. – [szövegincipit:] *O sanctissima, o piissima, dulcis virgo Maria.* –

A partitúra a szólamok védőborítója, amelyeket átmenő oldalszámozással láttak el. Egyes szólamlapok hátoldalán: *Tantum ergo*, illetve egy *Agnus Dei* tétel hangszeres szólama.

13 állóalakú lap gépi számozással, merített papír;
vízjel: liliom; formátum: 31,5 x 24 cm; 10 soros kézi (?) raszterezés;
vonalszer: 11 mm, sorközök: 17 mm;

II : 5 Libera

Ms. mus 218 – Félvásznonkötéses autográf partitúra és szólamok.

[Gerinccím:] *Ruzitska. Libera.* – [fol 1^r.:] *Libera / per / 2 Tenori, Basso, o Soprano, Tenore / e Basso, o 2 Soprani, e Basso / con / Organo. / da G Ruzitska / 1840.* –

Partitúra: [fol. 2-3:] (SATB, ad Libitum: 2 Cl in B, Corni C, Fagotto, Cello e Basso)
Szólamok: [fol. 1^v, 10^r.:] Org, [fol. 4-9:] énekkari szólamok. – 10 különböző típusú lap.

II : 6 Te Deum

Ms. Mus. 219 – Félvásznonkötéses autográf partitúra és másolt szólamok.

[Gerinccím:] *Ruzitska. Te Deum.* – [kék ceruza:] *XIII.* – [fol. 1^r.:] *Te Deum. / per 4 voci cantanti / 2 Violini, Viola, Cello, Contrabasso / 2 Oboi o Clarinetti, 2 Fagotti, 2 Corni / 2 Trombe, Tromb. Basso, Tympani / ed / Organo. / da G. Ruzitska.* – [bal alsó sarok:] 3 / 850. –

[fol. 1^v-14^v] Partitúra: (Vl, Vla, Vlc, Cb, Ob o Cl, Fg, Corni in B, Tr in Es, Tymp B F, Trombone, SATB, Org.)

14 harántalakú lap gépi számozással, nyomtatott papír;
vízjel: nincs; formátum: 25 x 32 cm; 16 soros kézi raszterezés;
vonrendszer: 7 mm, sorközök: 6-7 mm;

[fol. 15-43] énekkari-, [fol. 44-79] zenekari szólamok; [fol. 65-66:] *Fl /: ad Libit: ./.* –
Különböző típusú egybekötött lapok.

II : 7 Regina coeli

Ms. Mus. 220. – Merített palliumpapírba helyezett bekötetlen autográf partitúra és másolt szólamok. Az **Ms. Mus. 221** jelzet alatti kézirattal közös sötétzöld színű kartonborítóban. [Számozás kék ceruzával:] *XIV.* –

[fol. 1^v-8^r.:] Partitúra.

[Címoldal:] *Regina coeli / per 2 Soprani, Tenore e Basso, / 2 Violini, Viola, Cello, Contrabasso, / 2 Oboi o Clarinetti, 2 Corni, / 2 Trombe, Tympani ed Organo. / par / G: Ruzitska / [lejjebb:] Ist auch als Offertorium / zu gebrauchen in den / Osterfeyertagen ./ / 1843.– [fol. 8^r.:] War vorher in C geschrieben, / die noch in B copierten / Singstimmen können um 1 / Ton tiefer singen / 863. –*

4 állóalakú bifolió gépi számozással, nyomtatott papír,
vízjel: nincs; formátum: 32,3 x 24,3 cm; 14 soros kézi raszterezés;
vonrendszer: 8 mm, sorközök: 10-11 mm;

Különböző típusú bekötetlen gépi számozással ellátott ének- és zenekari szólamok: [fol. 9-11:] S 1 (3 p.), [fol. 12-16:] S 2 / A (4 p.), [fol. 17:] T, [fol. 18:] B (2 p.). –

[fol. 20-21:] V1 1 (2 p.), [fol. 22-23:] V1 2 (2 p.), [fol. 24:] V1a, [fol. 25:] V1c, [fol. 26:] Cb, [fol. 27:] Ob o Cl 1, [fol. 28:] Ob o Cl 2, [fol. 29:] Corni 1, [fol. 30:] Corni 2, [fol. 31:] Tr 1, [fol. 32:] Tr 2, [fol. 33:] Timp. Ezen kívül egy már transz *Ob 2* szólam gépi számozás nélkül.

II : 8 *Pater noster*

Ms. Mus. 221. – Bekötetlen autográf partitúra és szólamok. Az **Ms. Mus. 220** jelzet alatti kézirattal közös sötétzöld színű kartonborítóban.¹⁴

[fol. 1^v-2^v, 27^r:] szöveges kóruspart; [fol. 1^r:] *Pater noster / a 4 voci / con / accomp: de Physharmonica / overo / Corno inglese, 2 Clarinetti, 2 Corni / e 2 Fagotti.* – [más tintával:] *overo 2 Clarinetti, 2 Viola et Violoncello [lejjeb:] von G Ruzitksa /: mit einem Prealudium und Begleitung der Physharmonica oder 6 Blasinstrumenten. ./ 1837.* – [fol. 1^v:] *Physharmonica.* –

[fol. 3-4:] egy kézzel rasztrált bif.: *Praeludium Ph v harmóniumra.* – [fol. 3^r:] *écrit pour / Mme la Baronne de Bánffy.* – [fol. 3^v:] *Mme la Bar: de Bánffy Albertné, née Comtesse Agnes Eszterházi / par / G: Ruzitska 1859.* –

[fol. 5:] Kóruspartitúra. – Szólamok: [fol. 6-9:] S (4 p.), [fol. 10-12:] S 2 / A (3 p.),

[fol. 13-14:] T (2 p.), [fol. 15-16:] B (2 p.). –

[fol. 17, 22:] *Begleitung des Pater noster ad Libitum 1863* (2 Cl in C, Viole, Vlc) [fol. 18-20:] szólamok. –

[fol. 23-26:] *Ecce quomodo moritur justus (S S T B) /: Am Charfreytage nach dem Pater noster zu singen ./.* – Ezutóbbi művel kapcsolatban lásd még **II : 12** [fol. 159-168].

II : 9 *4 rezponzorium I. Ferenc császár halálára*

Ms. Mus. 222 – Félvásznonkötéses autográf partitúra és szólamok.

[Nyomtatott aranybetűs gerinc cím:] *Ruzitska. Responsorien.* – [kék ceruza:] XVI. –

[Címoldal:] *4 / Responsorien / für / 2 Tenore /: oder 1 Alto und 1 Tenor /: und zwey Bässe / mit willkürlicher Begleitung der Orgel / oder / Phisharmonica. / Componirt für die am 26, 27, und 28ten März 1835 in der Klau- / senburger Hauptkirche abgehaltenen Todtenmessen / zum Gedächtnisse / S^r am 2ten März 1835 verstorbenen Maj: Kaiser Franz I / von G: Ruzitska. – [alsó perem:] *Zum 2ten mahle abgesungen / am Sarge meines Freundes Isti / Trandafir am 30ten Dezember 1842.* – [más ductus:] *Zum 3ten mahle abges: am Grabe meines unvergeßlichen lieben Schülers Alexander Slaby¹⁵ den 28ten März 1843.* –*

[fol. 1^v, 35- 40^r:] Partitúra. (2 T, 2 B, Org.)

[fol. 1^v, 35:] Resp. 1 *Subvenite Sancte Dei*, [az 1. és 2. rezponzorium között a szólamokban is:] *Gregorianisch / Priester: Kyrie eleison Chor: Christe eleison / Prister: Kyrie / eleison. Pater noster etc etc Et ne nos inducas in tentationem, / Chor: Sed libera nos a malo. Pr: A porta inferi. Chor: Erue / Domine animam ejus. Pr: Requiescat in pace. Chor: Amen. / Pr: Domine exaudi orationem meam. Chor: Et clamor meus / ad te veniat. Pr: Dominus vobiscum. Chor: Et cum / spiritu tuo. / Jetzt folget : II. Resp. –*

¹⁴ Ezért fordulhatott elő, hogy az **Ms. Mus. 221** 1945 óta a mai napig a Zeneműtár hiánylistáján szerepel.

¹⁵ Vö. **Függ. I : 4.**

[fol. 36-37^r:] Responsorio 2do *Qui Lazarum resuscitasti* [a 2.és 3. responzórium között:] *Jetzt folgen wieder die Gregorianischen Respon- / sorien wie oben nach dem ersten Responsorium. Dann folget Resp N 3.* –

[fol. 37^v-38^v:] Responsorio 3^{zo} *Domine quando veneris iudicare terram.* –

[fol. 39^r- 40^r:] Responsorio 4to *Ne recordis peccata mea Domine* [utána:] *dann folget das Libera etc.* –

8 harántalakú lap gépi számozással, merített papír,
vízjel: lilium; formátum: 25 x 31 cm; 16 soros kézi rászterezés;
vonalrendszer: 6 mm, sorközök: 6-7 mm;

[fol. 2:] egy 40, 5 x 24, 5 cm formátumú állóalakú ív (vízjel?): egy gótikus kézírással rögzített latin nyelvű bevezető paragrafus és a négy responzórium szövege.

[fol. 3-7:] T 1 / *Alto*, [fol. 8-13:] T 2, [fol. 14- 17:] B 1, [fol. 18-22:] B 2, [fol. 24-25:] S;

[fol. 26-27:] Az első két responzórium kísérete. Partitúra. (Cl in C, Fg, Corni in D),

[fol. 28^r:] *Responsorien zur Leichenfeyer.* – Szólamok: [fol. 28-29:] Cl 1 [fol. 30:] Cl 2, [fol. 31:] Fg 1, [fol. 32:] Fg 2, [fol. 33:] Corni 1, [fol. 34:] Corno 2.

[fol. 2-34] Különböző típusú gépi számozással ellátott egybekötött lapok.

II : 10 *Pange lingua / Tantum ergo*

Ms. Mus. 223. – Sötétzöld kartonborítóba helyezett bekötetlen autográf partitúra és szólamok.

[Harántirányú bejegyzés a palliumpapíron:] *Pange lingua. /: Tantum ergo, - Omni Die :/ a 4 voci. Comp: par G. Ruzitska 1859.* –

28 különböző típusú gépi számozással ellátott lap.[fol. 1:] Kóruspartitúra szöveg nélkül

(zongorakivonat). A5 papíralakú harántformátumú szólamok: [fol. 2-3:] S 1 (2 p.), [fol. 4-9:] S 2 (5 p.), [fol. 10-17:] T (8 p.), [fol. 18-22:] B (5 p.); A4 papíralakú állóformátumú szólamok: [fol. 23-25:] S 1 (3 p.), [fol. 26:] S 2, [fol. 27-28:] B (2 p.). –

Lásd még **I : 1 Ms. Mus. 224** [fol. 1-11], **II : 12** (fol. 129-146, 147^r, 153^r, 154^v, 169^v-170^r).

II : 11 *Pápai himnusz*

Ms. Mus. 227 – Sötétzöld kartonborítóba helyezett bekötetlen autogr. kóruspart. és szólamok.

[Címoldal:] *Hymnus / a Pápa ő Szentsége tiszteletére / Költemény / Muzsikája Ruzitska Györgytől / Kolozsvár 5 / 858.* – [fol. 22^v:] *Aus dem Wochenblatt: "Religio".* – [Számolás kék ceruzával:] XXI. –

23 különböző típusú bekötetlen lap gépi számozással.

[fol. 2-4:] S 1 (3 p.), [fol. 5-6:] S 1 Coro (2 p.), [fol. 7-9:] S 2 (3 p.), [fol. 10:] S 2 Coro, [fol. 11-12:] T (2 p.), [fol. 13-15:] T Coro (3 p.), [fol. 16-18:] B (3 p.), [fol. 19-20:] B Coro (2 p.), [fol. 21^r:] 5 szakasz magyar nyelvű szöveg; [fol. 21^v-23^r:] Kóruspartitúra / zgkivonat (3 p.); [szövegincipit:] *Hol Szent Péter sirba téve és Rómának dobog szíve.* –

Lásd még **II : 12** (fol. 179^v).

II : 12 Kolozsvári orgonáskönyv

Ms. Mus. 228 – Sárgászöld kötéstáblákba kötött félvázonkötéses autográf partitúra. [Nyomtatott aranybetűs gerinc cím:] *Kirchen Gesänge*. – [A merített papírból készült előzéklapon:] *Kirchen Gesänge / in 3 Theilen / 1850 / GR / AR (?)*. –

Az első három rész címdalán [fol. 1^r, 17^r, 33^r:] *Die in der akademischen Kirche / in Klausenburg / gebräuchlichen Gesänge / für die Orgel mit Pedal / gesetzt / von / G: Ruzitska*. –

[fol. 1^r-16^r:] I. rész.

[1^r bal alsó sarok:] *1ter Theil. Vormittag Gottesdienst: / Sz. Miséhez való énekek, 1, 2, 3 et 4. / Sz[ent]háromság vasárnapra való 2 ének. / Karácson[y] éj[j]eli és új esztendei napjára való Offertor[iumhoz] / Veni sancte etc. Jöjj el szentlélek / Communiona v[aló] ének “Dicsérd Sion” / Rorátehoz való 2 ének. Imádlak nagy etc / Ez nagy szentség. O szentséges o kegyelmes etc / “O Felséges” “Most lett” “O Mária drága név” / “Üdvözlégy Maria” “Jöjjetek angyalok” / Offertorium után való Responsoria / Pater noster után való Respons[orium] / Schlußcadenzen zum Ende der Messe, Litaney und Vesper. / Deutsche Meßlied. – [jobb alsó sarok:] GR*

[fol. 17^r-32^r:] II. rész.

[17^r bal alsó sarok:] *2ter Theil. Nachmittag Gottesdienst / Vesper: Szent vagy, Tantum ergo, / 109., 112., 121., und 126. Psalm, Magnificat, / 4 verschiedene Men[n]yország Királyné, / 3 versch[iedene] Lytaneien, Miserere für die / Fastenzeit, Auferstehung für den / Charsamstag, Te Deum, / Auf und abwärts gehende Responsorien. / GR [fol. 24 szabadon, bevarratlanul:] Vespera /: Aug. 26ⁿ /: Pap, Corus, Diakonus*

[fol. 33^r-43^r:] III. rész.

[33^r bal alsó sarok:] *3ter Theil. / Gesänge zum Requiem / und / kürzere und längere Vor- / und Nachspiele. –*

43 harántalakú lap gépi számozással, nyomtatott papír vízjel nélkül;
formátum: 25 x 32 cm; [I-II:] 16 [III:] 12 soros kézi raszterezés;
vonalszerkezet: [I-II:] 8 [III:] 8 mm, sorközök: [I-II:] 7 [III:] 10 mm;

[fol. 44-57:] Énekkari szólamok. [fol. 58-99:] *Virágvasárnapi Passio*. [fol. 100-128:] *Nagypénteki Passio*. – [fol. 129-146:] *Pange lingua aut / Tantum ergo / di G. Ruzitska / 2 Te Deum – Te o sanctus a 3 Soprani, Tenore e Basso*. – Csak szólamok különböző formátumú lapokon gépi számozással.

[fol. 147-158:] Autográf kóruspartitúra (SSTB) többnyire szöveggel. – [fol. 147^r:] *Templomi énekek / a Kolozsvári rom: kath: / telyes Gymnasium- / beli iffjuság számára / három és négy hangokra / alkalmazva / Ruzitska György / a fennírt Gymnasium / Ének tanár által. / 1857* [jobb alsó sarok:] GR 857

11 harántalakú lap gépi számozással, merített papír;
vízjel: címer; formátum: 25 x 31 cm; 16 soros kézi raszterezés;
vonalszerkezet: 6 mm, sorközök: 5-7 mm;

[147^v:] 1 *Szent vagy etc* 2 *Tantum ergo* /: *Pange lingua*:/ – [148^f:] 3 *Im arczunkra*. – [148^v:] 4 *Mi atyánk*. – [149^f:] 5 *Lauda Sion*. – [149^v:] 6 *Úr Isten ki vagy a Mennyekben*. – [150^f:] 7 *O sanctissima* 8 *Veni sancte spiritus*. – [150^v:] 9 *Imádunk szent ostya* 10 *Te Deum Exeunte anno scholastico*. – [151^f:] *Szent buzgalom vonz minket*. – [151^v:] *Uram hiszlek* /: *Szepessi Imre*:/ – [152^f:] *Oh ártatlanság atyja*. – [152^v:] *Imádlak o nagy Isten* /: *Szepesi Imre* /: – [153^f:] 11 *Pange lingua* /: *auch Tantum ergo*:/ *auch Omni die da G: Ruzitska* 12 *Ez nagy szentség*. – [153^v:] *Mi atyánk kit Jézus által ismer a halandó*. – [154^v:] *Pange lingua* /: *Tantum ergo*:/ *da G: Ruzitska* (transzponálva). – [155^f:] *Te clemens Pater*. – [155^v:] *Te o sancta trinitas* *Böjti ének*. – [156^f:] *Uj esztendő napján Szeretettel jönnek hozzád etc Szasskovszky 1850*. – [156^v:] /: *Valamely nagy Úr tiszteletére*:/ *Hoch geglückt, hoch erfreut*. – [157^f:] *Lytania Atya világ* (szöveg nélkül), *Antiphona 1*. – [157^v:] *Antiphona 2 Gyertyaszentelőtől Húsvétig, Antiphona 3 Húsvétől Szentháromságvasárnapig, Antiphona 4 Szentháromságvasárnaptól Adventig* (mind a négy antifón szöveg nélküli). – [158^f:] *Veni sancte*. –

[fol. 159-168:] *Kóruspartitúra és szólamok*. – [159^f:] *Ecce quomodo moritur justus / a 4 voci*. – [lejjebb:] *Nem Ruzitska Györgytől való / 910 XII / 2 R*. –

[fol. 169-180:] *Autográf kóruspartitúra, a Templomi énekek* (fol. 147-158) másolata. – [Címoldal:] *3 és 4 hangú Énekek / a Kolozsvári r: k: telyes Gymnaziumbeli / ifjuság számára / alkalmazza és részint szerze / Ruzitska György*. – [lejjebb:] *NB. Alle aus den Gesangsbüchern von Szepesi und Szasskovszki genommenen / Kirchengesänge sind eigens für die wenig geübte Schuljugend behufs / des leichteren Treffens in den Mittelstimmen und mit Vermeidung der / zu hohen Töne für die sehr seltenen Tenoristen eingerichtet. Der an / weniger Stellen vorkommende nicht vollkommen strenge Satz ist daher / nicht der Unkenntniß, sondern der erwähnten Berücksichtigung zuzuschreiben. / Kl: den 28t August 859 GR*. –

11 állóalakú lap gépi számozással, merített papír;
vízjel: címer; formátum: 33 x 25 cm; 12 soros kézi raszterezés;
vonalrendszer: 10-1 mm, sorközök: 13-14 mm;

[169^v-170^f:] *Szent vagy, Pange lingua – Tantum ergo – Omnidie dic Marie*. – [170^v:] *Mi atyánk, Szent buzgalom vonz minket* /: *Szepesi könyvbe pag. 15* /: – [171^f:] *Szerettel jönnek hozzád Szasskovszky könyve 1859 pag. 7*. – [171^v:] *Mi atyánk a 3 voci, Lauda Sion* /: *Sanctus után* /: – [172^f:] *Imádlak oh nagy Isten a 3 voci Szepesi Imre könyve pag. 18*. – [172^v:] *Ur Isten ki vagy a men[n]yekben, Imádunk szentostya*. – [173^f:] *Uram hiszlek Szepesi Imre könyve pag 31* /: *Muß von dem Organisten vierstimmig begleitet werden* /: – [173^v:] *Imádlak nagy Istenség, O sanctissima*. – [174^f:] *Ez nagy szentség*. – [175^f:] *Veni sancte, Te Deum*. – [175^v:] *Böjti ének Alkalmas magyar szöveg találtatik / Zsasskovszky 1859.ⁱ énekkönyvében pag 24., Uj esztendő napjára /: vagy Karácsonyra*:/ *Szepesi Imre 1857ⁱ könyve pag. 78*. / *Más alkalmas magyar szöveg ugyanott pag 70*. – [176^f:] *Lytania*. – [176^v-177^f:] *Antiphona 1-4*. – [177^v 178^f:] *üres*. – [178^v:] /: *Valami Előljáró vagy nagy Úr tiszteletére*:/ *Ruzitska Györgytől 1858 Dicsőének a templomba a Császár jövelekor 1852 par. G: Ruzitska / alla Capella Elegit eum Dominus et excelsum fecit illum pro regibus terra*. – [179^v:] *a Pápa tiszteletére Ruzitska Györgytől 1858*. –

III. Opera

A Stieger-féle Operalexikon jegyzi Ruzitska György egyetlen operáját, a Christian Heyser szövegkönyve alapján készült *Alonso*-t. Stieger az opus-szám nélküli opera brassói ősbemutatóját 1810 körülre teszi, zeneszerzőként pedig a címkatalógusban és a librettisták névsora szerint csoportosított jegyzékben (Stieger, 1975 43. és 431. oldal) bizonyos *Jos. Wenzel Rucziska*-t tart számon. Ugyanezt az operát a komponisták névsora szerint csoportosított jegyzékben (Stieger, 1975 437. oldal) viszont a „Béla futásával” együtt *Ruzicka Ignaz*-nak tulajdonítja. Erre az állítólagos 1810-es brassói előadásra az OSZK Színháztörténeti Gyűjteményének Színleptárában nem sikerült bizonyítékot találni, nyilván azért, mert téves adatról van szó. Egyrészt, mert az a papír, amelyre a libretto (**Ms. Mus. 238 / 2**) íródott a vízjel szerint 1824-ben készült, másrészt mert a zenekari partitúra huszonhat zárt számából húsznak a végén autográf datálások találhatók, melyek alapján az opera komponálására 1826 augusztusa és 1828 novembere között került sor.

Korai lenne még az opera részletes keletkezéstörténetét felvázolni, de néhány adalék már első látásra feltűnik. Így például az, hogy először a nyitány készült el 1826 augusztusában, a keltezéssel ellátott zárt számok többsége pedig 1827-ben. D’Isoz Kálmán szerint¹⁶ Ruzitska “első és egyetlen operáját, az Alonso-t német szövegre írta az 1826-27. években.” Egyetlen szám, a gróf Arietta-ja a második felvonásból (N° 12.) visel 1828-as keltezést, amint ez a 185. lap hátoldalán olvasható. Csakhogy az 1827-es keltezések egy része úgy jött létre, hogy a korábbi 1828-as datálást átjavították. Különösen nyilvánvaló ez például a második felvonás Finale-jának (N° 18.) esetében: a 281. lap homlokoldalán tisztán kivehető, hogy az eredeti évszám utolsó számjegyét kikaparták és egy évvel korábbra javították. Az autográf datálások mind Kolozsvárra utalnak egy kivétellel: Bella és Alonso Duettino-ját (N° 17½.) Ruzitska 1827(?) október 23.-án fejezte be [Szász?]Sebes-en.

A szövegkönyvíró, Christian Heyser (szül. Brassó 1776 március 11., megh. Bécs 1839 június 26.) előbb szülővárosában, majd 1796-tól 1798-ig Jénában tanult. Hazatérte után gimnáziumi tanár, majd 1816-tól a Wolkendorf-i, 1821-től a Marienburg-i gyülekezet lelképásztora. 1828-ban Bécsbe kerül, aho 1834 május 2-án I. Ferenc császár az ausztriai evangélikus közösség superintendensává nevezi ki. Ezt a tisztségét haláláig betöltötte. Az egykori brassói irodalomtanár alkalmi költemények, hazafias drámák és ódák szerzője.¹⁷ Heyser „túlnyomórészt kéziratos hagyatékának”¹⁸ része Ruzitska operájához írt librettója, melyet a költő „Hans Benkner oder Die lebendig Begrabene” c. drámájának 1842-es előszavában Heyser műveinek számbavételekor így említ meg Johann Gött, a kiadó: „Alonso eine Oper in Musik gesetzt vom Klausenburger Musikus Ruschitzka”.¹⁹

Valószínű, hogy Ruzitska György és Christian Heyser operáját nem játszották színpadon. A Stiegerlexikon nyilvánvalóan félrevezető adatait leszámítva az eddig átnézett irodalomban nincs utalás erdélyi előadásokra, hanem egy pesti bemutatóról oszlanak meg a vélemények. Bartalus István vezércikkében írt a három felvonásos operáról, “mit 1829-ben adni akartak Pesten, a német-színházban, de Fischer első bassista eltávozta miatt abban maradt.”²⁰ Ezzel szemben az 1965-ös Szabolcsi-Tóth lexikonban, a Brockhaus-Riemann zenei lexikonban²¹ és Lakatos István írásaiban²² az áll, hogy az operát 1829-ben bemutatták Pesten.

Egészen biztosnak egyelőre csak az látszik, hogy a 8. szám, Bella “Romance”-a Kereszty István és Sohár László fordításában 1912 december 7.-én “Sebeők Sára úrhölgy, a m. kir. operaház tagja” és az őt zongorán kísérő “Kerner István úr, a m. kir. opera karnagya” közreműködésével elhangzott Budapesten D’Isoz Kálmán ismeretterjesztő előadása után a Magyar Nemzeti Múzeumban. D’Isoz, 1913 8. oldal: “Ruzitska az Alonso-ból is adatott elő a conservatoriumi hangversenyeken részleteket, melyeken azt okvetlenül magyar szöveggel énekelték. Sajnos, az eredeti fordítás nincs meg s ezért (...) Bellának, a női főszereplőnek románcát újra kellett fordítani.”

A Zenetudományi tanulmányok I. kötetében Ruzitska Lajos írásának mellékleteként a 608. és 609. oldal között a N° 14-es á-moll recitativo és ária látható. A zenekari partitúra első oldalának fotókópiáját közölték.

¹⁶ D’Isoz, 1913 8. oldal.

¹⁷ Sienerth, 1993 193. oldal.

¹⁸ Klein, 1939 160. oldal.

¹⁹ Lásd még Joseph Trausch, 1870 / 1983 151-156 oldal.

²⁰ Bartalus, 1864

²¹ A Ruzitska György szócikk szerzője Szerző Katalin.

²² “Az opera 1829-ben került bemutatásra Pesten. Csak néhányszor adták elő.” (Lakatos, 1971 42. oldal: *Régi cseh hangjegyek Kolozsváron*).

Ms. Mus. 238. – Autográf part., libretto és szólamok 7 kötetben átmenő oldalszámozással.

Ms. Mus. 238 I (fol. 1-126), **II** (fol. 160-281)²³, **III** (fol. 282-388) – Három félbörkötéses autográf partitúra-kötet. [Nyomtatott aranybetűs gerinc cím:] *Ruzitska Alonso I II III* [illetve kötetenként három lantábrázolás]. –

[**Ms. Mus. 238 I** címoldal – fol. 1^r:] *Alonso / Ernsthafte Oper in 3 Aufzügen / von / Georg Ruzitska.* –

[1^v:] *Gesang Rollen: Der Fürst ... Tenor-Bass, / Bella, seine Tochter ... Soprano, / Elvire, Bella's Begleiterin ... Mezzo Soprano, / Alonso ... Tenore, / Mendoza ... Tenore, / Alvaro ... Basso, / Olivardo ... Basso, / 4 stimmiger Chor / Orchester-Besetzung: 2 Violini, Violen, 2 Flauti, 2 Oboi, 2 Clarinetten, 2 Fagotti, 4 Corni / Trombone Basso, 2 Clarini, Tympani, Violoncelli e Contrabassi.* –

[2^r:] *Alonso / Overture.* – [2^v-29^f:] Nyitány. [29^f:] *Cl. Aout 826 GR.* –

[3^f-10^v:] N^{ro} 1. Introduzione. [Coro:] *Wir sleh'n (?), o Gott der Götter / Sey Helder uns[er] und Retter...* –

[42^r-48^v:] N^{ro} 2. Andante: Bella, Coro. [Bella:] *Wie bebzt und gocht mein banges [libretto: mir bang das] Herz erfüllt von Angst ... [Coro:] Des besten Fürsten theures Leben...* –

[48^v-53^v:] N^{ro} 3. Vivace alla Marcia: Bella, Fürst, Coro. [Coro:] *Triumph, Triumph mit neuem Glanz strahlt unser Fürsten Lorbeerkranz...* –

[54^r-61^v másfajta papíron:] N^{ro} 4. Aria. [Fürst:] *Der Held bekämpft mit festem Muth des Feindes Wuth...* –

[62^r-79^v:] N^{ro} 5. Quintetto: Bella, Alonso, Fürst, Mendoza, Alvaro. [Alonso:] *Strahlt mir Lieb' aus deinem Blicken...* – [79^v:] *Cl: 8^b (~ október?) 827 GR.* –

[80^f-83^f:] N^{ro} 6. Vivace alla Marcia [Coro:] *Triumph, Triumph mit neuem Glanz strahlt unser Fürsten Lorbeerkranz...* –

[84-91:] N^{ro} 7. Duetto: Alvaro, Mendoza. [Alvaro:] *Er muß sterben...* [Mendoza:] *Er soll sterben...* [91^v:] *Cl 15 X^b: (~ október?) 827 GR.* –

[92-97:] N^{ro} 8. Romance. [Bella:] *Der Liebe holdes Rosenband beglückt der frohen Hirtinn Stand...* –

[98^r-109^f:] N^{ro} 9. Terzetto: Bella, Elvire, Alonso. [Elvire:] *Wer seiner Feind bezwungen...*

[109^f:] *Cl: 20 8^b (~ október?) 827.* –

[110^f-126^f:] N^{ro} 10. Finale I Quartetto: Alonso, Fürst, Mendoza, Alvaro. [Fürst:] *Nein, Alonso beibst bey mir...* [126^f:] *Ende des 1ten Aufzuges [lejjebb:] Cl 9^b (~ november?) 827 GR.* –

[**Ms. Mus. 238 II** címoldal – fol. 160^r:] *Alonso 2ter Aufzug.* –

[160^v-180^r:] N^{ro} 11. Introduzione e Aria [Bella:] *Ach so ist er ganz verschwunden....* – [180^r:] *Cl: Janu 827 GR.* –

[181-185:] N^{ro} 12. Arietta [Fürst:] *O geliebtes Kind! Mein Sorgen folgt dir auf den fernsten Wegen...* [185^v:] *9^b 828 GR.* –

[187-194:] N^{ro} 13. Bollero [Elvire:] *Die Mädchen scheinen oft zu beben winkt ihnen Hymnus festes Band...* [194^v:] *C: 9^b 827 GR.* –

[195-209:] N^{ro} 14. Recitativo ed Aria [Alonso All^o con fretta:] *Bella! Bella! Dich vermissen... Ach der Hölle Gluthen lodern mir im Busen fürchterlich... Wer kann dieses Opfer von mir fordern...* [Andante con moto:] *Auf! Verbanne was in deinem Pflicht dich stört...* [209^v:] *Cl: Nov: 827 GR.* –

[210-213:] N^{ro} 15. Marcia. – [213^v:] *826 GR.* –

²³ **Ms. Mus 238 II** [számolás kék ceruzával:] XXXII 3. – [a hátsó kötetábla belső oldalán:] *Kötötte: / Kozocsa Ildikó 1959.* –

[214-229:] N^{ro} 16. Quartetto: Alonso, Fürst, Mendoza, Alvaro. [Fürst:] *O Himmel hast du keinen Blitz...* [229^v:] *Cl. X^{br} 827 GR.* –

[230-245:] N^{ro} 17. Aria [Bella:] *Wie herrlich mir die goldne Sonne lacht...* [245^v:] *Cl: 25 Juli 826 GR.* –

[246^f-257^f:] N^{ro} 17½. Duettino: Bella, Alonso. [Bella:] *Wenn das Herz befreyt von allen Zwange folgen darf der Liebe süßen Drange...* [257^f:] *Sebes / 23^t 8^{br} / 827 GR.* –

[258^f-281^f:] N^{ro} 18. Finale 2do: Alonso, Fürst, Mendoza, Alvaro. [Alonso recit. accomp.:] *Ha was ist! Was geht hier vor...* [Fürst recit.:] *Hierher Wachen! daher kam das Gefahr das ich vernahm...* [Alonso:] *Wohl, so sey uns Bella's und Alonso's Leben Schutz...* [281^f:] *Cl: Jan [átjavítva:] 827 GR.* –

[**Ms. Mus. 238 III** címoldal – fol. 282^f:] *Alonso / Dritter Aufzug.* –

[282^v-293^v:] N^{ro} 19. Introduzione e Coro [Basso Solo 1ter Krieger:] *Es lebe der Prinz im grausen Gewand...* [293^v:] *Janu 827 GR.* -

[294^f-304^f:] N^{ro} 20. Olivardo, Prospero. [Olivardo:] *Drä(?) Deine (?) Wuth / Strafe folgt dem (?)bermuth...* [Prospero – prózai szerep, mely egy-egy ütem G. P. alatt hangzik el; közzvetlenül elötte és utána zenekari tutti:] *Welche Töne! Welche Sprache! Wer will hindern meine Rache?! [1 ü. G. P.] Töricht ist ihr Warnung Stimme Nichts gebiethet meinen Grimme [1 ü. G. P.] Was beginnst du grauer Thor? Fort, schon flammt mein Zorn empor!...* [304^f:] *Cl: Fev: 827 GR.* –

[305-314] N^{ro} 21. Aria [Bella:] *Zärtliche Gefühle wohnen gerne in der Mädchen Brust...*

[315^f-340^f:] N^{ro} 22. Duetto: Bella, Alonso. [Alonso:] *Kaum strahlt mir der Liebe Sonne So stürzt' ich aus den Frauen ihr Wonne...* [340^f:] *Mar 827: GR.* –

[341^f-356^f:] N^{ro} 23. Terzetto con Cor: Bella, Alonso, Fürst. [1er Krieger:] *Wie? Alonso! Freund!* [Alonso:] *Ha Brüder! seh' ich euch endlich wieder...* [356^f:] *Cl: Mai 827 GR.* –

[357-371:] N^{ro} 24. Fürst, Olivardo. [Olivardo recit.:] *Huld'ge deinem neuem Herze Folge seines Glückes Sterne...* [371^v:] *Cl: X^{br} 827 GR.* –

[372^f-388^f:] N^{ro} 25. Finale 3^{uo}: Bella, Alonso, Fürst, Olivardo, Cor. [Fürst:] *Nach harter Kampf hat süßter Friede das Schicksal uns beschieden...* [388^f:] *Ende der Oper Cl: Mai 827 RG.* –

Harántalakú lapok gépi számozással, merített papír,
 vízjel: nyomtatott betűk JAA / lilium, Welhartiz / kard,
 írott betűk Welhartiz / von Boehmen, JAA;
 formátum: 23 x 30,5 cm; 16 soros kézi raszterezés; vonalrendszer: 6 mm, sorközök: 6-7 mm;

Ms. Mus. 238 / 2 (fol. 126-159) a partitúra első két kötete közé számozott világoszöld kötéstáblába kötött libretto, “súgópéldány” (Isoz-Lavotta, 1940).

[Borítócím:] *Alonso 2.* – [Címoldal – 126^f:] *Alonso / oder / Die Wege des Verhängnisses. / Ernsthafte Oper in 3 Aufzügen / von C: H:[eyser] / Musik von Georg Ružitksa.* – [bal alsó sarok:] *1827. / Verbessertes und einzig / brauchbares Exemplar. / Heyser.* - [számozás kék ceruzával:] *XXXII 2.* –

17 két faszcikulus kötött állóalakú bifolió gépi számozással, merített papír;
 írott betűs vízjel: Orlath 1824; formátum: 22,2 x 18,5 cm;

Ms. Mus. 238 / 5 (fol. 389-526), **6** (fol. 527-668), **7** (fol. 669-823) – [Számolás két ceruzával:] *XXXII 5-14*. – Világoszöld kötéstáblába kötött szólamok három kötetben: VI 1-2, Vla, Vlc e Cb, Fl 1-2, Ob 1-2, Cl 1-2. –
illetve [fol. 633-636:] két gyenge minőségű meglehetősen sötét árnyalatú bifólión a N° 15-18 Fg 2 szólama a Vlc / Cb szólamba kötve. Ettől a töredéktől eltekintve a zenekari partitúrában fellelhető további hangszerek (2 Fg, 4 Cor / Trombone B, 2 Cl és Tympani) anyaga nem található meg a szólamok között. A hozzáférhető szólamanyagot párhuzamosan keztek írni (másolni?). Erre utal, hogy valamennyi szólamnál hasonló módon különböző típusú papírokat használtak. Négy réteg különíthető el:

I réteg, melyre az alábbi szólamok kezdetét írták –

3 (VI 2), + 3 (Vla), + 4 (Fl 1-2), + 4 (Ob 1-2), + 4 (Cl 1-2) állóalakú bifólió,
világos színű merített papír, vízjel: nagy lilium alak / Weihardt;
formátum: 32 x 23,5-24 cm, 12 soros kézi rászterezés;
vonalszer: 9 mm, sorközök: 12-13 mm;

II réteg. Mennyiségileg a legtekintélyesebb, erre írták az összes szólam corpusát. –
Állóalakú lapok világos színű merített papírból, vízjel: nagy lilium alak / Weihardt;
formátum: 31-32 x 23-24 cm; 10 soros kézi rászterezés;
vonalszer: 10 mm, sorközök: 15-6 mm;

III réteg. A hat meglévő fúvószólam anyagát tartalmazza a II. felvonástól kezdődően. –
Állóalakú lapok sötét színű merített papírból, vízjel: kis lilium alak / címer;
formátum: 30,5-31,5 x 24; 10 soros kézi rászterezés;
vonalszer: 10 mm, sorközök: 15-16 mm;

IV réteg, melyet csak a vonóskarnál használtak és kizárólag az első felvonás fináléjának (N° 10) bekötött és átmenő számolással ellátott második példányát tartalmazza –
Állóalakú levágott szélű lapok, vízjel: korona;
formátum: 28 x 21-21,5 cm; 10 soros kézi rászterezés;
vonalszer: 10 mm, sorközök: 15-16 mm;

Ms. Mus. 238 / 5

[389-468] VI 1 – [389-413, 418-468:] **II**; [414-417:] **IV**.
[469-526:] VI 2 – [469-474:] **I**; [475-488:] **II**; [506-509:] **IV**.

Ms. Mus. 238 / 6

[527-580:] Vla – [527-532:] **I**; [533-580:] **II**.

[581-668:] Vlc e Cb – [581-603, 608-626, 631-632, 637-668:] **II**;
[604-607:] **IV**; [627-630:] – Quartetto (N° 16) másolat: **III**.

Ms. Mus. 238 / 7

[669-695] Fl 1 – [669-672:] **I**; [673 690:] **II**; [691-5:] **III**.
[696-711] Fl 2 – [696 699:] **I**; [700 703:] **II**; [704 711:] **III**.
[712-742] Ob 1 – [712-715:] **I**; [716-724:] **II**; [725-742:] **III**.
[743-762] Ob 2 – [743 746:] **I**; [747 750:] **II**; [751-762:] **III**.
[763 798] Cl 1 – [763-766:] **I**; [767-778:] **II**; [779-798:] **III**.
[799-823] Cl 2 – [799-802:] **I**; [803-809:] **II**; [810-823:] **III**.

Az Alonso további forrásai:

1) a nyitány zongora átírata – l. **Függ I : 1**,

2) a Kolozsvári Gh. Dima Zeneakadémia könyvtárának egyetlen Ruzitska-autográfja: *Alonso-nyitány* – középmeretű, harántalakú zenekari partitúra. – Jelzet: VIII 448. “Ruzitska György egykori kolozsvári konzervatóriumi igazgató kézírata: *Alonso* című operájának nyitánya. A 16 soros papírra írt partitúra Ruzitska eredeti keze írása. A címlapon ez olvasható: *Alonso / Ouverture / von / Ruzitska György. / 1826. augusztus 30. (...)* A kézirat mérete: 29 x 22,7 cm.” (Lakatos, 1971 42. oldal: *Régi cseh hangjegyek Kolozsváron*)

3) ugyanott az Alonso-nyitány 26 másolt zenekari szólama. – Jelzet: VIII 214 mat. orch.

IV. Vegyes és egynemű karok, kisebb szólóegyüttesek

IV : 1 Magyar dal

Ms. Mus. 249 – Partitúra valamint ének- és zenekari szólamok több példányban részben a szerző kezeírásával. A zenekari szólamok egy része (fúvósok: fol. 25-38) A5 papíralakú. Ezeket a szólamokat páronként kivágták és sima ívekre ragasztva kötötték be.

[fol. 1^r:] *Magyar dal. /: Talpra magyar. /: Ruzitska Györgytől 1848.* – [fol. 1^v:] Basszus harsona szólam, [fol. 2^r:] *Ének Partitúra* [= zongorakivonat], [fol. 3^r:] S 1, [fol. 4^r:] S 2, [fol. 5^r:] T, [fol. 6^r:] B, [fol. 7^v - 9^r:] Autográf partitúra. (SS, T e B, VI, VIa, VIc e Cb, FI, Ob, CI in C, Fg, Corni in G, Tr in D, 2 Tromboni, Trombone b:), [fol. 7^r:] *Magyar dal /: “Talpra Magyar. /: Petőfy Károlytól [ceruzával átjavítva] / Zene / Ruzitska Györgytől 3 / 848.* – Ez a konvolutum még a következő homlokoldalra írt (ragasztott) forrásokat tartalmazza: [10^r-14^r:] S 1 (5 p.), [15^r-17^r:] S 2 (3 p.), [18^r-20^r:] T (3 p.), [21^r-24^r:] B (4 p.), [25^r,26^r:] FI 1-2 (2 p.), [27^r, 28^r] Ob 1-2 (2 p.), [29^r, 30^r:] CI 1-2 in C (2 p.), [31^r, 32^r:] Fg 1-2 (2 p.), [33^r, 34^r:] Corni 1-2 in G (2 p.), [35^r,36^r:] Tr 1-2do in D (2 p.), [37^r, 38^r:] Trombone 1-2 (2 p.); [39^r, 40^r:] VI 1 (2 p.), [41^r, 42^r:] VI 2, [43^r:] VIa, [44^r:] VIc, [45^r:] Cb. 46 különböző típusú fólió gépi számozással.

Ms. Mus. 7 248 – Másolt partitúra.

[Címoldal:] *Magyar dal /: “Talpra magyar. /: Petőfy Sándor-tól / Zene / Ruzitska Györgytől / Partitura.* – [Jobb felső sarokban a könyvtáros bejegyzése:] *Ms. Mus. 7248 (Csak nálunk: Ms. Mus. 249) A jelen kéziratból csak a partitúrát igényeljük: 100.* – A kísérlapon jelölt szállító: Felletár Béla, Hódmezővásárhely; beérkezés kelte: 1981 VI. 23. –

4 állóalakú bifolió, nyomtatott papír;
vízjel: nincs; formátum: 32,3 x 24,8 cm; 16 soros gépi raszterezés;
vonalrendszer: 9 mm, sorközök: 7 mm;

További források a Kolozsvári Gh. Dima Zeneművészeti Főiskola könyvtárában:
Magyar dal [Talpra Magyar (Petőfi Sándor verse)]

- 1) zsebpartitúra, az 1848-ban írt eredeti kézirat fotókópiája
- 2) 34 zenekari és 73 énekkari másolt szólam

Ruzitska Lajos, 1953 a 608-09 oldal között leközölt fotókópiák között található a “Nemzeti dal” kéziratának fotókópiája: a címoldalat és az első oldalat közötték.

IV : 2 Két egyneműkar

Ms. Mus. 250 – Zöld-sárga védőborítóba helyezett bekötetlen autográf férfikari szólamok.

/: Ima a harcz előtt /: 1848. – Gebet vor der Schlacht (Tenore 1mo, 2do; Basso 1mo, 2do)
A szólamok hátoldalán: *A juhász vasárnapi éneke. – Schäfersonntagslied*

IV : 3 *A' Majusi Kis virág*

Ms. Mus. 251 – Autográf partitúra és szólamok: S (3 p.), A (2 p.).

[Címoldal:] *A' Majusi Kis Virág . /: Kovács Páltól . / Kettős Ének Sopran és Altus hangra fortepiano kísérettel. R: G: [lejjebb:] a' K[olozsvári] Conserv: Ének Oskola számára. – [szövegincipit:] Kis virág egy lassu szellet a' minap hogy rád lehellet*
9 lap gépi számozással, különböző alakban és méretben vízjel nélkül;

IV : 4 *Quartetti facili*

Ms. Mus. 252 – Sárgászöld keményborítóba helyezett bekötetlen autográf partitúra.

[Címoldal:] *Quartetti facili / per 2 Tenori e 2 Bassi. [bal alsó sarok:] GR /1857. –*

6 harántalakú lap gépi számozással, 16 soros;
25 x 31,5 cm; kézi raszterezésű merített papír; vízjel: lilium (?);
vonalszer: 6 mm, sorközök: 5 mm;

[1^v:] *1. Lebegj est lang fuvalma / Komm' stiller Abend nieder. – [2^r:] 2. Legyen most csendesség. – [2^v:] 3. Mit Hörnerschall und Lustgesang als ging es froh zur Jagd. – [2^v-3^r:] 4. Hinaus in das Freie mit lautem Jubelklang. – [3^r:] 5. Nur fröhliche Leute laßt Freunde mir heute sey's groß oder klein zum Thore herein. – [3^v-4^r:] 6. Gaudeamus igitur. – [4^r:] 7. Brüder laßet uns singen. – [4^v:] 8. Kommt ihr das Land so wunderschön in seiner Wälder grünen Kranz. – [5^r:] 9. Domine Deus Pater. –*

IV : 5 *Zongorakíséretes dalok és vegyeskarok a Herbie musical-ból*

Ms. Mus. 245 (fol. 1-8, 17-18^r) – Bekötetlen autográf partitúra sárgászöld védőborítóban.

[Címoldal:] *Herbie musical. / Liv: I': [bal alsó perem:] G: Ružička. [ceruza-bejegyzés:] 1812- 1818. -1821. – [jobb felső sarok kék ceruza:] XXXIX. –*

[1^v:] */: Der Abschied: Gedicht von Schneider . / Romance Composée pour Mlle Ch: Strauß, Kuratsanfalva (?) Avril 1818. – [bal felső sarok:] di G: Ružička. – [szövegincipit:] Sie ist erfüllt die Ahndung bang und düster. – (ének-zg.), [2^r-v:] Romance Composée à Vienne le 18 Aout 1816 pour Mlle la Comtesse Marie de Clary. / di G: Ružička. – [szövegincipit:] Schön ist der Anblik der prangenden Sonne. – (ének-zg.), [2^v-3^r:] Der unglückliche Fremdling Gedicht von Werner. – [szövegincipit:] Ich komme vom Gebierge her. – (ének-zg.), [3^v-4^r:] Nachlaß von M: Haydn Tenebrae[bilingvis szövegincipit:] *Tenebrae factae sunt / Und es ward Finsternis. – (négyzólamú vegyeskar, b.c.: Cb et Org.), [4^r:] di L: Leo. En 1700 / Misere. – (négyzólamú vegyeskar), [4^v-5^r:] Vater unser. – (négyzólamú vegyeskar), [5^v:] von W: Häser: Wiegenlied. – [szövegincipit:] Schlaf in guter Aug (?). – (ének-zg.), [6^r:] von G: W: Fink Abendlauten. – (Soprano, Tenore e Basso), [7^v-8^r:] Lied compon[iert] von Blondel Musikmeister Richard des 3ten K: v: England [szövegincipit:] *Corise a beau m'etre sévere. – (négyzólamú vegyeskar)***

[17^v-18^v:] *Aria* /: *Pilgrimme v[on] Mecca von Gluk* :/. – [szövegincipit:] *Einen Bach der fließet und sich ergießt sanft wie ein Zephyr rauschet...* – (ének-zg.).

Harántalakú lapok gépi számozással, merített papír;
vízjel: liliom; formátum: 24 x 30, 5 cm; 14 soros kézi raszterezés;
vonalrendszer: 6 mm, sorközök: 7-8 mm;

V. Zenekari művek

V : 1 Szimfónia

Ms. Mus. 235 – Autográf partitúra.

[Borítócím:] *Sinfonie / in D / [utólagos betoldás kék tintával:] d'après le 1^r Quintuor / [ismét fekete tintával:] di / G: Ruzitska / Partition / 1836.* – [Címoldal:] *Sinfonie / pour / 2 Violons, 2 Violes, 2 Flutes, 2 Hautbois, / 2 Clarinettes, 2 Bassons, 4 Cors, / 2 Trombes, 3 Timballes, Trombone / Viloncelle et Contrebasse. / par / G. Ruzitska.* – [bal alsó sarok:] *Trans: 1836.* –

[2^v - 16^v:] *Maestoso sostenuto / All^o appassionato*; [17^r - 27^r:] *Andante poco Larghetto*; [27^v - 38^r:] *Scherzo Presto*; [39^r - 57^v:] *Finale And^{te} mosso / All^o con brio ma non molto.*

57 harántalakú folió gépi számozással, merített papír, vízjel: címer, illetve a monogramm nem látszik; formátum: 24 x 30 cm; 16 soros kézi raszterezés; vonalrendszer: 7 mm, sorközök: 5-7 mm;

További források a Kolozsvári Gh. Dima Zeneművészeti Főiskola könyvtárában: Simfonia 25 másolt zenekari szólam; jelzet: *VIII 133 mat. orch.* – “A könyvtárban csak a szimfónia szólamanyaga található. Ez Ruzitska eredeti keze írása, maga vonalazta, 10 soros kottapapíron. A címlapon ez áll: *Simfonie par G. Ruzitska.* A papír kékes színű, mérete: 32 x 24,5 cm.” (Lakatos, 1971 42 oldal: *Régi cseh hangjegyek Kolozsváron*)

V : 2 Zrínyi-nyitány²⁴

Ms. Mus. 239 – Szólamok és autográf part. később beírt Zifferekkel, előadási utasításokkal.

[Arany betűs gerinc cím:] *Ruzitska. Magyar nyitány.* – [Címoldal:] *Magyar Nyitány. / Erste Ouverture / zum Drama Zriny / für Orchester / von / G. Ruzitska.* – [lejjebb:] *Revue en 1868 / Partitur.* –

117 harántalakú folió gépi számozással, [fol. 1-26:] Partitúra F-dúr-ban. [fol. 1 - 4:] nyomtatott papír vízjel nélkül; 32,6 x 26 cm; 16 soros kézi raszterezés; vonalrendszer: 7 mm, sorközök: 9-10 mm; [fol. 5-26:] az előzőnél világosabb nyomtatott papír vízjel nélkül; 32,7 x 26 cm; 18 soros kézi raszterezés; raszter: 7 mm, sorközök: 10-11 mm; [25^v:] basszusharsona szólam F-dúr-ban;

[fol. 1^v - 25^r:] *And^{te} maestoso / All^o moderato*
[fol. 27-117:] Bekötetlenül a borítóba helyezett szólamok Esz-dúrban a “Kolozsvári Conservatorium” pecsétjével és könyvtári jelezetével: VI 1 (3 p.), [felső perem:] *1te Auflage in Es* [alsó perem:] *Die 2te Abschrift dieser Stimme befindet sich im Violino 1mo der Ouverture von Alonso.* – N 181 [pecsét:] *A / Kolozsvári / Conservato / rium.* – VI 2 (3 p.), Vla (2 p.), Vlc, Vlc e Basso két összekapcsolt vonalrendszeren (2 p.), Cb (2 p.), Fl 1-2, Tr1-2 in Es, Trombone B, Cl 1-2 in B [a szólam végén ceruza-bejegyzés:] *Klausenburg am 26 / 5 891 K.K.J.R. (...), Corno 1-2 in Es, Ob1-2, Fag 1-2.*

²⁴ Vö. Füg. I : 2.

Állóalakú lapok gépi számozással merített papírból;
vízjel: nincs (?); formátum: 30,2-32 x 23,5 cm; 10 soros kézi raszterezés;
vonrendszer: 10 mm, sorközök: 15-6 mm;

Lakatos István, 1973 10. oldal: "A Farkas utcai kőszínház megnyitásakor a zenekar az ő Zrínyi-nyitányát játszta. Ruzitska György akkor már szervezi műkedvelőkből és hivatásos zenészekből álló szimfonikus zenekarát, s a kor jelesebb műveit játszotta nyilvános hangversenyen. Később állítólag a zenekarban muzsikált a Kolozsvárt élő Erkel Ferenc is, aki mint másod- vagy segédkarmester Ruzitskával együtt taníttatta és vezényelte az együttest." Ruzitska Lajos, 1953 a 608-09 oldal között lekötött fotókópiák között a "Zrínyi"-nyitány kéziratának első oldala is megtalálható.

V : 3 Első zenekari fantázia

Ms. Mus. 240 – 24 darab zenekari szólam, [számozás kék ceruzával:] XXXIV / 1-24. –

[Aranybetűs gerinc cím:] *Ruzitska. Fantasia.* – [A merített papírból készült előzéklapon:] *Fantasia / Variazioni e Finale / per / gran Orchestra / da / G: Ruzitska / N° 1 in C.* – [lejjebb:] *GR 1836.* – [a hátoldalon kék ceruzával:] *Ugyanennek átdolgozása XXXV szám alatt (partitúra).* –

Vl 1 (3 részben sorszámmal ellátott példány), Violino 2 (3 p.), Vla (2 p.), Vlc, Cb, Fl 1-2; Ob 1-2, Cl 1-2 in C, Corno 1-2 in C, Fg 1-2; Tr 1-2 in C /: à clef:/, Tympani in C. G., Trombone, Cb e Contrafg.

78 harántalakú folió gépi számozással, különböző színű merített papírok;
vízjel: (?); formátum: 32-33,3 x 24-25 cm; 10 soros kézi raszterezés;
vonrendszer: 10 mm, sorközök: 18-19 mm;

Ms. Mus. 241 – Félbörkötéses kötéstáblába helyezett bekötetlen (összevarrt) autográf. A kamaraegyüttesre készült átírat partitúrája hevenyészett kézírással.

[Címoldal:] *Piece de Fantaisie / Composée pour l'Orchestre. / par / G. Ruzitska / Arrangement pour Piano à 4 main / Violino, Viola et Violoncelle / 1860.* – [jobb felső sarok, kék ceruza:] XXXV. – [fol. 14^v.:] 28 / 7 860 GR. –

14 állóalakú lap gépi számozással, különböző színű merített papírok,
vízjel: nincs; formátum: 33 x 26 cm; 14 soros kézi raszterezés;
vonrendszer: 8-9 mm, sorközök: 10-11 mm;

Ms. Mus. 8 079 – A kamaraegyüttesre készült átírat hiányos szólamai:
a két zongora- és a cselló-szólam autográf tisztázata.

[Címoldal:] *Piece de Fantaisie / Composée / pour gr: Orshestre / par / G: Ruzitska / Arrangement / pour Piano à 4 main / Violino, Viola et Violoncelle / 1860.* –

10 állóalakú bifólió gépi számozás nélkül, nyomtatott papír, vízjel: nincs;
formátum: 33 x 26 cm; 14 (zg.), ill. 10, (Vlc) soros kézi raszterezés;
vonrendszer: 8 mm (zg.), ill. 10 mm (Vlc), sorközök: 10 (zg.), ill. 16-7 (Vlc) mm;

A mű három meglévő forrása között nincs nagyzenekari partitúra.

V : 4 II zenekari fantázia és rondó Op. 30

Ms. Mus. 242 – Autográf partitúra és erősen hiányos szólamok.

[fol. 1-40:] Partitúra. (Fl, Ob, Cl in B, Fg, Corni in F, Tr in C, Tympani concertanti, Trombone B, VI 1-2, Vla, Vlc, Cb). [Külső cím a világoszöld kötéstáblán:] *Fantasia / e / Rondo / di / G: Ruzitska / N^{ro} 2 / Partitura*. –[Címoldal:] *Piece de Fantaisie / avec Rondeau / pour grand' Orchestre N^{ro} 2* [lejjebb:] *Par / G: Ruzitska / Op: 30. / /: Kalte Fantasie ohne Hitze ://1860 GR* [bal alsó perem hasonló ductus-szal] 1840. –

40 harántalakú lap gépi számozással, merített papír,
vízjel: címer; formátum: 32 x 25 cm; 16 soros kézi raszterezés;
vonrendszer: 6 mm, sorközök: 7-8 mm;

[fol. 41- 79:] Bekötetlen, mégis folytatólagosan számozott szólamok rossz, de olvasható állapotban. [számozás kék ceruzával:] XXXVI / 2-8. – A zenekari partitúrát figyelembe véve a szólamanyag meglehetősen hézagos. Csak a vonóskar szólamai találhatóak meg. A két hegedű szólamból két-két sorszámval ellátott példány van. –

38 állóalakú folió gépi számozással, különböző színű merített papírok;
vízjel: (?); formátum: 32, 5- 34 x 25, 5 cm; 10 soros kézi raszterezés;
vonrendszer: 10-11 mm, sorközök: 15-16 mm;

VI. Szólóhangszerre és zenekarra írt művek

VI : 1 *Adagio és Rondó gordonkára és zenekarra*

Ms. Mus. 244 – Bekötetlen másolt szólamok sárgászöld kötéstáblába helyezve.

[Címoldal:] *Adagio et Rondeau / Concertant pour le Violoncelle. / avec accompagnement / de 2 Violons, Flute /: 2 Haut- / bois et 2 Cors ad Lib :/ Viola / e Basso. / Composé / Par / G: Ružitska.* – [számozás kék ceruzával:] XXXVII (1-10). –

[fol. 1, 17:] Corno 1 in F, [fol. 2-4:] Vlc Solo / Tutti, [fol. 5-6:] VI 1, [fol. 7-8:] VI 2, [fol. 9-10:] Vla, [fol. 9^r jobb felső sarok:] *di G: Ružičzka.* – [fol. 11-12:] Cb, [fol. 13:] Fl, [fol. 14:] Ob o Cl 1 in C, [fol. 15:] Ob o Cl 2. – [fol. 15^r jobb felső sarok:] *di G: Ružičzka.* – [fol. 16:] Corno 2 in F. –

17 harántalakú lap gépi számozással, merített papír,
vízjel: kard? Welhartiz; formátum: 31,5 x 24 cm; 12 soros kézi raszterezés;
vonalszám: 8 mm, sorközök: 12-13 mm;

Ebből a műből nem áll rendelkezésre partitúra, jelen sorok írója kéziratos összeírást készített a bevezető *Adagio*-ról és a *Rondó*-téma első periódusáról.

VI : 2 *Bevezetés, változatok és finale gordonkára és zenekarra*

Ms. Mus. 247 [fol. 1, 27-38:] – Autográf partitúra és [fol. 2-26:] – szólamok.

[Aranybetűs gerinccím:] *Ružitska. Variations.* – [Címlap:] *Variations / avec Introduction et Finale / pour le Violoncelle* [a Vlc szólam címoldalán az analóg helyen: *pour le Violoncelle concertant*], *avec / accompagnement de 2 Violons, Taille / 2 Flutes ou Hautbois, 2 Cors ad lib. / et Contrebasse / Composées / par / G: Ružičzka.* – [lejjebb ceruzával:] *Comp 1816.* – [számozás kék ceruzával:] XLI (1-10). – [38^v.:] *C: Kar: Juillet 822 / Clau: (Aut: ?) 823 RGY.* –

[1^v, 27:] *Introduzione. Adagio*; [27^v-35^v.:] *Tema con 6 variationi*; [36^r-38^v.:] *Finale. Allegretto.*
[fol. 2-26:] szólamok: Vlc concertante, VI 1-2, Vla, Vlc e Cb, Fl o Ob 1-2, Corno 1-2 in G. –

39 állóalakú folió gépi számozással, különböző állagú merített papírok;
[fol. 1, 27-38:] vízjel: félholdak, az írás a bekötés miatt nem olvasható;
31, 5 x 23, 5 cm; 14 soros kézi raszterezés;
vonalszám: 8 mm, sorközök: 10-12 mm;
[fol. 2-26:] vízjel: liliom;
31-31, 5 x 23, 5-24 cm; 10 soros kézi raszterezés;
vonalszám: 10 mm, sorközök: 17-15 mm;

VII. Kamarazene

VII : 1 I. c-moll vonósötös Op. 19²⁵

Ms. Mus. 234²⁶ [Fol. 1-18.] – Autográf partitúra; tisztázat.

[Címoldal:] *Ier Quintuor / pour / 2 Violons, 2 Violes et Violoncello / par / G. Ruzitska. / O: 19.* – [Lejebb a bal szélén:] *1832 Révu en [1]865.* – [Utólagos bejegyzés a lap alján idegen kézírással:] *Ugyanaz átírva nagy zenekarra mint / Sinfonia D mollban (partitúrája a zenekari szólamok között).* – [Fent középen ceruzával:] *1 ½ v.* [gépi számozással:] 68. – [Számozás kék ceruzával:] *XXVIII I.* – [Fol. 18^r.:] *1832 Révu en [1]865.* – [1^v-5^r.:] Largo, Allegro appassionato; [5^v-8^v.:] Andante larghetto; [9^r-12^v.:] Scherzo. Presto (+ Alternativo ~ Trio); [13^r-18^r.:] Finale. Andante maestoso, All^o con brio.

1., 2. és 4. tétel – [fol. 1- 8, 13-18]

7 állóalakú bifolió gépi számozással nyomtatott papírból;

31,2 x 24,4 cm; (a 14 soros címoldal kivételével) 15 soros kitapintható gépi (?) raszterezés; vonalrendszer: 8 mm, sorközök: 10 mm; lemezszám: N^{ro} 344.

3. tétel – [fol. 9-12]

2 harántalakú bifolió gépi számozással, merített papír;

formátum: 23 x 29,6 cm; 14 soros kézi raszterezés;

vonalrendszer: 6 mm, sorközök: 7 mm; lemezszám nincs.

A harántalakú merített papíron a teljes harmadik tétel ([Fol. 9^r.:] *Scherzo /: zum I^{ten} Quintett*) és a zárótétel áthúzott kezdete található. Valószínű, hogy ez a forrásréteg még az 1832-es lejegyzés része.

Ms. Mus. 4.051 / 5²⁷ – Autográf szólamok é.n.

[A vlc. címoldalán:] *Ier Quintuor / pour deux Violons, / 2 Alto-Violes et Cello / par / G: Ruzitska. / Op. 19.* –

3 (Vlc) + 3 (Vla. 2) + 4 (Vla.1) + 4 (VI 2) + 4 (VI 1) bifolió, 10 soros;

formátum: 33 x 26 cm; vonalrendszer: 10 mm, sorközök: 15 mm;

VII : 2 II. B-dúr vonósötös Op. 20

Ms. Mus. 234 – [fol. 19-36] Autográf partitúra.

²⁵ Vö. **Függ. I : 3.**

²⁶ Ms. Mus. 234 jelzet alatt a három vonósötös egybekötött partitúrája található. Nyomtatott aranybetűs gerinc cím: *Ruzitska. Vonósötösök.* [számozás kék ceruzával:] *XXVIII / 1-3*

²⁷ Ms. Mus. 4.051 jelzet alatt az egybevarrt szólamokat találni. [Karton védőmappán:] *Ruzitska György / (1789 - 1869) / négy vonósnyégyese / és / három vonósötöse* [A borító alsó részén jobbról:] *Ruz. György eredeti kézírata / 7 db. zenemű* [Jobb szélén lent:] *D' Ruzitska Lajos / Szeged. (...) / Bpest. (...)* A szólamokba előadási utasítások, vonókezelési és artikulációs jelek, abc-és és számozott *Ziffer*-ek, valamint különféle megjegyzések vannak ceruzával bejegyezve.

[fol. 19^r:] 2me / *Quintuor / pour / 2 Violons, 2 Violes et Violoncelle / par / G. Ruzitska.* – [Idegen kézírás ceruzával:] *Op. 20 1832.* – [Jobb felső perem kék ceruzával:] *XXVIII 2.* – [fol. 20^r:] 2tes *Quintett / von G. Ruzitska / revu en 1869.* – [jobb szegélyen haránt:] *Erster Satz* [áthúzva:] *welcher in den Auflagestimmen abgeschrieben werden soll.* [az áthúzás végén:] *1/869.* – (Fol. 36^r:) [1]832 *revu en 868. R.* – [19^v / 20^r-24^r:] All^o mod^{lo}; [25^r-26^r:] *Fantasia. Lento mesto;* [26^r-28^r:] *Allegro vivo;* [28^v-36^r:] *Finale. Allegro spiritoso.*

1.tétel – [fol. 20-24:]

2 állóalakú bifólió, melybe még egy lapot ragasztottak; nyomtatott papír vízjel nélkül; formátum: 31,3 x 24,5 cm; 16 soros kézi raszterezés; vonalrendszer: 7 mm, sorközök: 10 mm; 2., 3. és 4. tétel – [fol. 25-36:]

5 harántalakú bifólió, merített papír, melyen a vízjel nem látszik a bekötés miatt; formátum: 24,7 x 31 cm; 16 soros; vonalrendszer: 6 mm, sorközök: 7 mm;

A címlap hátoldalán [fol. 19^v] az első tétel gondosan lejegyzett, majd áthúzott kezdete (12 ütem) található. A papír állaga és az írás rendezettsége alapján ítélve a címlap a 2., 3. és 4. tétel lejegyzésével együtt egy egységes forrásréteget alkot, amely 1868-as keltezésű ugyan, de a szólamokat figyelembe véve valószínűnek látszik, hogy még az 1832-es lejegyzés része. A kézirat jelenlegi formájában az első tétel 1869-ben revideált változata a korábbi forrásrétegnél lényegesen rendezetlenebb írással, más fajta papíron látható.

Ms. Mus. 4051 / 6 – Autográf szólamok.

[A VI 1 címlapján:] *Quintuor / N° 2 / di G. Ruzitska. / Op: 20*

[A Vlc címlapján:] 2tes / *Quintett / für / 2 Violinen, 2 Bratschen / und Violoncell / von / G. Ruzitska.* – [fol. 6^r:] 1832. –

5 állóalakú bifólió és 1 ragasztott fólió, nyomtatott papír;

formátum: 30 x 24,5 cm; 10 soros; vonalrendszer: 12 mm, sorközök: 16 mm; (Vlsz. 1869)

A bifóliók védőborítóként szolgálnak. A beragasztott fólió után:

10 állóalakú bifólió és 1 ragasztott fólió (VI 2), 10 soros; sötétebb színű merített papír;

formátum: 30 x 23,5 cm; vonalrendszer: 9 mm, sorközök: 17 mm; (1832)²⁸

A VI 1, VIa 2 és Vlc szólamban a teljes első tételt és a második tétel kezdetét tartalmazó 1869-es forrásréteg megszakítások nélkül illeszkedik az 1832-eshez. A VI 2 és VIa 1 szólamban a merített papírra lejegyzett második tétel előtt az első tétel revideálás előtti változatának áthúzott befejezését látni.

VII : 3 III. *d*-moll vonósötös

Ms. Mus. 234 – [fol. 37- 68] Kisebb javításokkal, egységesen kifakult tintával írt megszakítások nélküli autográf partitúra, tisztázat.

[fol. 37^r:] 3me *Quintuor / pour / 2 Violons 2 Violes et / Violoncello / par / G. Ruzitska.* –

[Számozás kék ceruzával:] *XXVIII 3.* – [bal felől lejjebb:] *revu en 1868.* –

[37^v-48^r:] All^o mod^o; [48^r-52^r:] *Andante;* [52^v-58^v:] *Scherzo pastorale;* [59^r-67^v:] *Finale. All^o.*

16 állóalakú bifólió gépi számozással, nyomtatott papír vízjel nélkül;

formátum: 31 x 24 cm; 14 soros kitapintható (tehát vlsz. nem kézi) raszterezés;

vonalrendszer: 8 mm, sorközök: 10 mm; lemezszám: *Nro 344;*

²⁸ Lásd a Vlc. szólam bejegyzéseit

Ms. Mus. 4.051 / 7 – Autográf szólamok é.n.

[a Vlc. címdoldalán:] *3me Quintuor / pour / 2 Violons 2 Violes et / Violoncello / par / G. Ruzitska.* – [bal alsó sarok tintával:] *Játszottuk a Magyar Nemzeti Muzemben / 1912. XII. 7 a Ruzitska Györgyről Isoz Kálmán / muzeumi titkár ismeretterjesztő előadásakor: / 1^{ső} hegedű: Danziger Antal (operaházi hangversenymester) / 2^{ik} dr Molnár István tanár beosztva a M. N. Muzeumban / 1^{ső} viola Fodor Izsó operaházi tag / 2^{ik} viola Ruzitska Lajos / Cello dr. Axman Béla orvos / [1]912 XII 30 / RL.* – [jobb alsó sarok golyóstollal:] 1958 II / 23 a Hidy családnál / előadták 1^{ső} heg Ország Tivadar / 2^{ik} dr Hidyné [olvashatatlan] Mária / 1^{ső} viola [olvashatatlan aláírás] / 2^{ik} viola dr. Ruzitska Lajos / Cello Zsámbéki Miklós / 1959 I / 25-én újból játszottuk. –

4 (Vlc) + 3 (Vla 2) + 3 (Vla 1) + 4 (VI 2) + 5 (VI 1) állóalakú bifólió;
a Vla 1 és 2 szőlamba ezenkívül még egy-egy lapot ragasztottak,
10 soros; formátum: 32,5 x 25,5 cm; vonalrendszer: 10 mm, sorközök: 17 mm;

Ms. Mus. 7 249 – Partitúra. Bekötetlen másolt mindkét szélén sérült (?) példány [é.n.].

[Címdoldal:] *3tes / Quartett / für / 2 Violinen 2 Viola / und Cello / v. / G Ruzitska. / Partitur.* – 16 állóalakú bifólió, 14 soros; 32 x 25 cm; vonalrendszer: 9 mm, sorközök: 10 mm.
A kísérlapon jelölt szállító: Felletár Béla, Hódmezővásárhely; beérkezés kelte: 1981 VI. 23

VII : 4 I. B-dúr vonósnégyes

Ms. Mus. 233²⁹ [fol. 1-8.] – Autográf partitúra; tisztázat.

[Fol. 1^r.:] *1tes Quartett.* – [Jobb felső sarok:] *G Rz 867 Revu.* – [Jobb felső perem kék ceruzával:] *XXVII 1.* – [Középen fent bekarikázva:] *14 ½ v.* [Gépi számozással:] 42. – [1^r-3^r.:] *All^o mod^{to}*; [3^r-5^r.:] *Adagio*; [5^r-8^v.:] *Finale. Vivace.* – Az első tétel 62-63. ütemében átragasztást látni – a szólamokból ítélve az első hegedű és brácsa szólam javításait.

4 állóalakú bifólió, nyomtatott papír vízjel nélkül;
formátum: 33,8 x 25,8 cm; 18 soros kézi rászterezés;
vonalszer: 7 mm, sorközök: 10 mm.

Ms. Mus. 4.051 / 1 – Autográf szólamok.

[A Vlc. címdoldalán:] *1tes Quartett / für / 2 Violinen, Viola u. Violoncell / von / G. Ruzitska.* – 3 (Vlc) + 3 (Vla) + 4 (VI 2) + 4 (VI 1) állóalakú bifólió nyomtatott papírból;
formátum: 31,5 x 24,5 cm; 10 soros kitapintható (tehát vlsz. kézi) rászterezés;
vonalszer: 9 mm, sorközök: 15 mm; lemezszám: *N^{ro} 337.*

²⁹ Ms. Mus. 233 jelzet alatt a négy vonósnégyes partitúráinak különböző méretű kéziratái találhatók egybekötve. Nyomtatott aranybetűs gerinc cím: *Ruzitska. Quartette.* [kék ceruza:] *XXVII / 1 - 4*

VII : 5 II. d-moll vonósnégyes

Ms. Mus. 233 [fol. 9-20] – Partitúra. Autográf munkapéldány sok áthúzással, javítással.

[fol. 9^r:] 2me *Quatuor*. – [Jobb felső sarokban kék ceruzával:] XXVII 2. – [fol. 17^r, áthúzva:] *Rondeau* [az új cím:] *Rondino concertante*. – [fol. 20^r] *Revu 24 Aout 865*. –
[9^r-12^r:] All^o mod^{to}; [12^v-14^v:] Andante larghetto; [15^r-17^r:] Scherzo;
[17^v-20^r:] *Rondino concertante*. Moderato e grazioso.

6 állóalakú bifólió, nyomtatott papír vízjel nélkül;
formátum: 32,8 x 25,7 cm; 14 soros kézi raszterezés;
vonarendszer: 8 mm, sorközök: 10-11 mm.

Ms. Mus. 4.051 / 2 – Letisztázott autográf szólamok.

[a Vlc címoldalán:] 2tes *Quartett / für / 2 Violinen, Viola u. Violoncell / von / G. Ruzitska*. –
4 (Vlc) + 4 (Vla) + 4 (VI 2) + 4 [+1 fol.] (VI 1) állóalakú bifólió,
10 soros; 33 x 26 cm; vonarendszer: 10 mm, sorközök: 17 mm;

VII : 6 III. F-dúr vonósnégyes³⁰

Ms. Mus. 233 [fol. 21-28] – Autográf partitúra; tisztázat kevés javítással.

[Fol. 21^r:] 3me *Quatour* [Jobb felső sarok:] *G Ruzitska 867* [számozás kék ceruzával:] XXVII 3.
– [fol. 28^r:] *Revu en 1867 R*. –
[21^r-24^r:] All^o mod^{to}; [24^r-25^r:] Andante larghetto; [25^r-28^r:] Finale. Agitato non troppo.

4 állóalakú bifólió, nyomtatott papír vízjel nélkül;
formátum: 31,7 x 25,5 cm; 20 soros kézi raszterezés;
vonarendszer: 7 mm, sorközök: 8 mm;

Ms. Mus. 4.051 / 3 – Autográf szólamok.

(A Vlc címoldalán:) 3tes *Quartett / für / 2 Violinen, Viola und Violoncell / von / G. Ruzitska* [bal szélén:] *Rev: 4/867*. –
3 (Vlc) + 3 (Vla) + 3 [+1 fol.] (VI 2) + 4 [+1 fol.] (VI 1) állóalakú bifólió,
nyomtatott papír; formátum: 32 x 24,5 cm; 10 soros (kitapintható) gépi raszterezés;
vonarendszer: 9 mm, sorközök: 15 mm; lemezszám: N^{ro} 337.

VII : 7 IV. G-dúr vonósnégyes

Ms. Mus. 233 [fol. 29-42] – Autográf partitúra; tisztázat kevés javítással.

[fol. 29^r:] 4tes *Quartett von G.R.* – [Bal felső sarok:] *revu en 1867*. – [kék ceruza:] XXVII 4. –
[29^r-33^r:] Vivace non troppo; [35^v-38^r:] Scherzo;
[33^v-35^r:] Adagio non troppo; [39^r-42^r:] Finale. All^o mod^{to}.

³⁰ Vö. Füg. I : 4.

7 állóalakú bifolió, nyomtatott papír;
vízjel: (?); formátum: 32,8 x 25,8 cm; 16 soros kézi rászterezés;
vonalszer: 7 mm, sorközök: 10 mm;

A tételek lejegyzésének eredeti sorrendje: *Vivace non troppo / Adagio non troppo / Scherzo / Finale*. A II. és III. tétel egymásutánja később felcserélődött: [fol. 33^r, az első tétel végén:] *folget das Scherzo*. – [fol. 35^r, az *Adagio* végén:] *folget jetzt das* [áthúzza:] *Scherzo* [hozzáírva:] *Finale* [áthúzza:] *aus dem 4 Auflagestimmen abzuschreiben*. – [fol. 38^r, a *Scherzo* végén:] *Siegue Adagio*.

Ms. Mus. 4.051 / 4 – Autográf szólamok.

[A Vlc. címlapján:] *4tes Quartett / für 2 / Violinen, Viola u. Violoncell / von / G. Ruzitska*. – 3 (Vlc) + 3 (Vla) + 4 (VI 2) + 4 (VI 1) állóalakú bifolió
valamint egy-egy folió a Vlc, Vla és VI 1 szólamba ragasztva;
nyomtatott papír; 10 soros; 32,8 x 25,5 cm; vonalszer: 12 mm, sorközök: 16 mm.

A szólamokban a tételek már a végleges sorrendben kerültek lejegyzésre.

VII : 8 *Ländler két hegedűre és bőgőre a Herbie musical-ből*

Ms. Mus. 245 (fol. 6-7)– Autográf partitúra (VI 1-2, Cb) sárgászöld védőborítóba helyezve.

[Címlap:] *Herbie musical. / Liv: I'*: [bal alsó perem:] *G: Ruzička*. [ceruza-bejegyzés:]
1812- 1818. -1821. – [jobb felső sarok kék ceruza:] *XXXIX*. –

[6^v-7^r:] *Ländler für 2 oblig: Violinen v: G Ruziczka, Aufhauer für duett von G Ruziczka*,

Harántalakú lap gépi számozással, merített papír;
vízjel: lilium; formátum: 24 x 30, 5 cm; 14 soros kézi rászterezés;
vonalszer: 6 mm, sorközök: 7-8 mm;

VII : 9 *Szonáta két gordonkára*

Ms. mus. 248 – Autográf partitúra.

[Aranybetűs gerinccím:] *Ruzitska. Duetto*. – [Címlap:] *Duetto / brillante e non difficile / per Due Violoncelli³¹ / da / G: Ruzitska. 5 / 1864*. – [bal alsó sarok:] */: Questo Duetto fu da prima composto dall'autore per un Violoncello 1mo concer / tante con accompagnamento d'un Violoncello 2do:/ 5 / 864 e poi rifatto / per 2 Violoncelli egualmente concertanti*. – [számozás kék ceruzával:] *XLII*. –

7 állóalakú lap gépi számozással merített papírból;
vízjel: lilium; formátum: 32,5 x 25,6 cm; 14 soros kézi rászterezés;

³¹ A mű pedagógiai célzatát jelzi, hogy a cím mellett utalást találni (NB!) arra a lejegyzésbeli konvencióra, amely szerint violinkulesban a cselló szólam oktávval mélyebben olvasandó. Vö. VIII : 3 a Vlc. szólamhoz fűzött magyarázatot (fol. 9^v: *Erklärung*).

vonalszer: 7 mm, sorközök: 11 mm.

[1^v-3^v:] *Duetto* – háromtémás szonátaforma, melyben a főtéma nem tér vissza a reprimó során; az exozícióban viszont még az átvezetés előtt megjelenik a tercrokon B-dúrban; a kidolgozási szakaszban utalás a *Gott erhalte* dallamára.

[4^f-5^f:] *Romance* – ABA formájú lassú tétel a szubdomináns mollban (c).

[5^f-6^v:] *Rondo. Alleg^{ro}* – valójában kódával ellátott dalforma, melyben az A rész önmagában is háromtagú.

VII : 10 *Fantázia fuvolára és zongorára Op. 17*

Ms. Mus. 243 – Autográf partitúra sárgászöld védőborítóba helyezve, bekötetlen.

[Címoldal:] *Fantaisie en Pot-pourri / pour Flute et Piano Forte concertants. / Composée et dédiée / a' Monsieur le Comte Emerique de Wass / Chambellan de S: M: I: R: etc etc / par / George Ruzitska / Oeuvre 17.* – [jobb felső sarok kék ceruza:] XXXVII. –

13 harántalakú folió gépi számozással, merített papír,
vízjel: kupola (?); a monogramm nem látszik; formátum: 22 x 30 cm;
16 soros kézi rászterezés; vonalszer: 6 mm, sorközök: 6-7 mm.

“Gr. Wass Imre, ki utóbb a kolozsvári Nemzeti Színház operai előadásainak tulajdonképpeni intézője lett, összeköttetésben állott Ruzitska Györggyel, ki a gróf, mint jeles fuvolajátzó részére egy technikai nehézségekben bővelkedő darabot írt s azt neki dedikálta.” D’Isoz, 1912 8. oldal.

VII : 11 *Bevezetés, változatok és finale fuvolára és zongorára Op. 23*

Ms. Mus. 236 [fol. 1-14] – Partitúra-másolat szürkészöld kartonborítóba kötve valamint ugyanebben a konvolutumban [fol. 15-23] másolt fuvolaszólam. –

[fol. 1^f:] *Introduction, Variations et Finale / pour Flute et Piano concertants. / Ou l'on a inséré trois Variations sur le meme theme de / M' Drouet / Composés et dédiés à / Monsieur le Comte Emerique de Wass / Chambellan de S: M: I: R: etc etc / par / George Ruzitska / Op: 23.* – [jobb felső sarok kék ceruza:] XXX. 1. – [fol. 15^f:] *Flauto / Introduction, Variations et Finale / pour Flute et Piano Forte concertants / par / George Ruzitska.* – [számozás kék ceruzával:] XXX. 2. – [1^v-2^v:] *Introduzione. All^o con Spirito;* [3^f-11^f:] *Tema con 6 variationi. Andantino;* [11^v-13^v:] *Finale. Tempo do Polaca.*

[fol. 1-14:] harántalakú lapok gépi számozással; merített papír;
vízjel nélkül; formátum: 22,9 x 30,5 cm; 8 soros kézi rászterezés;
vonalszer: 9 mm, sorközök: 16-21 mm;
[fol. 15-23:] állóalakú lapok gépi számozással, merített papír;
vízjel V K (?); formátum: 30 x 24 cm; 10-11 soros kézi rászterezés;
vonalszer: 10 mm, sorközök: 16-17 mm;

VII : 12 Bevezetés, változatok egy magyar [verbunkos] témára Op. 14 (Vlc – zg)

Ms. Mus. 237 – Bekötetlen autográf szólamok. [fol. 1-6, 12-14] zongora szólam. – [fol. 10-11:] két melléklet. – [fol. 7-9:] Vlc szólam. –

[Címoldal:] *Introduction et Variations brillantes / sur une teme hongrois / Concertantes pour Piano Forte, ~~Cor~~ / et Violoncelle. / ~~avec accompagnement de l'Orchestre / ou Quatuor ad lib.~~ / Composées et dédiées / á / Mr I. R. Lewy / Maitre de Concert S. A. R. le Prince héréditaire / de Suede et Norwegue / par / George Ruzitska / Op 14* [piros tintával:] 1840. – [jobb felső sarok kék ceruza:] XXXI. 1. – [fol. 6^v:] */: Wenn nur Violoncell oder Violoncell und Violine begleiten so wird statt dieser 7^t Variation / bis zum Finale die Einlage A gespielt werden :/.* – [13^t haránt irányú bejegyzés:] *NB Mit Viol: et Violoncell Begleitung statt den folgenden bis [segno] die Einlage B.* – [10^t:] *Einlage A – für P. F. Violine et Violoncello oder P. F. und Violoncello anstatt Var: 7* [jobb felső sarok kék ceruza:] XXXI. 2. – [11^t:] *Einlage B im Finale von NB bis [segno].* – [jobb felső sarok kék ceruza:] XXXI. 4. –

[fol. 1-6, 10-14] állóalakú lapok gépi számozással, merített papír;
vízjel nincs; formátum: 32,6 x 25,5 cm; 16 soros kézi raszterezés;
vonalszer: 7 mm, sorközök: 9-10 mm;

[fol. 7^t:] *Violoncello concertante /: Solo :/* [haránt irányú bejegyzés:] */: Arrangées pour Piano Forte et Violoncelle concertants:/.* – [jobb felső sarok kék ceruza:] XXXI. 2. – [9^v:] *Erklärung. Der Violinschlüssel – oder andere Beysatz – wird hier / immer um ein Octave tiefer gespielt. / Stehet darüber aber noch: son naturel, oder in 8va so klingt die Stelle so wie auf der Violine.* –

[fol. 7-9:] állóalakú lapok gépi számozással, merített papír;
vízjel lilium; formátum: 31,6 x 24,5 cm; 10 soros kézi raszterezés;
vonalszer: 9-10 mm, sorközök: 16-17 mm.

VIII. Zongoraművek két és négy kézre

VIII : 1 Vázlat

Ms. Mus. 2 649 – Eredeti kézirat. [Címoldal:] *A' Mademoiselle Luise Schell / Plainte, Invocation et Contentement. / Esquisse harmonique / pour le Piano / par / G. Ruzitska.* – [Lejebb Dr. Ruzitska Lajos bejegyzése Luise Schellel kapcsolatban :] *a későbbi Pichler Gábor Bódog karmester neje és Pichler Elemér fuvolaművész, a [kolozsvári] Magy. Operaház tagjának édesanyja.* [aláírás] 954 III 30. – [a lap jobb felső sarkán pecstételve:] *Pichler Elemér* [az előző oldalon:] *Nemzeti Múzeum Zeneműtárának 1954 III 30 Dr Ruzitska Lajos.* –

12 állóalakú lap gépi számozással, merített papír;
vízjel: Görgeny (címer); formátum: 35,5 x 26 cm; 10 soros kézi raszterezés.
vonalszer: 5 mm, sorközök: 14-28 mm

[Lento e mesto]
[Andante grazioso ma che non languisca troppo]
[Vivace con ilarita]
[Andante]

VIII : 2 *Herbier musical*

Ms. Mus. 245 – Bekötetlen autográf zongorapartitúra sárgászöld védőborítóba helyezve.

[Címoldal:] *Herbier musical. / Liv: I':* [bal alsó perem:] *G: Ružička.* [ceruza-bejegyzés:] *1812- 1818. -1821.* – [jobb felső sarok kék ceruza:] *XXXIX.* –

[8^v-10^r:] *Adagio / di G: Ružička 1810.* – [10^v-12^r:] *Polonaise. Composée pour Mlle la Comtesse Nan: de Nemes á Karatsf Juin 817* [bal felső sarok:] *di G Ruziczka.* –
[12^v-13^v:] *Rondeau 1812 / di G: Ružička.* –
[14^r:] *Menuetto [+ Trio] 1810* [bal felső sarok:] *di G: Ružička.* –
[14^v-17^r:] *Impromptu pour le Piano Forte. Composée à N[agy]fallu [sic!] le 12 9^{br} 820 di G: Ružička.* – [fol. 15:] *Einleitung* [későbbi bejegyzés kék tintával más papíron Ruzitska fiának aláírásával:] *Klausenburg 870 14 / 2 Alb. Ruzitska*
[19^r-20^r:] *Sur l'air précédant³² Rondo d'après un Air de Glu[c]k. / Composée pour Mlle la Comtesse M de Nemes / par G Ružička 1821.* –
[20^r-21^v:] *Variazioni. /: di G: Ružička:/*

Harántalakú lap gépi számozással, merített papír;
vízjel: lilium; formátum: 24 x 30, 5 cm; 14 soros kézi raszterezés;
vonalszer: 6 mm, sorközök: 7-8 mm;

[fol. 25-28:] *Mel: hong: In Herbier Musical N° 1.* –
3 állóalakú lap gépi számozással bekötetlenül, merített papír;
vízjel: nincs; formátum: 29,5 x 23,2 cm; 10 soros kézi raszterezés;
vonalszer: 10 mm, sorközök: 15-16 mm;

³² Aria /: Pilgrimme v[on] Mecca von Gluk :/. – [szövegincipit:] Einen Bach der fließet und sich ergießt sanft wie ein Zephyr rauschet... – (ének-zg.). **IV : 5** (fol. 17^v-18^v)

VIII : 3 *Hat polonéz*

Ms. Mus. 246 – Zöld kartonborítóba kötött autográf zongorapartitúra.

[A borítón:] *VI / Polonaises / Par / C. G. Ruziczka.* – [kék ceruza:] *XL.* – [Címoldal:] *Six Polonaises / Composées pour la Harmonie / et / arrangées pour le Piano / par / C: G: Ružička.* – [bal alsó sarok idegen kézírással:] *H. E. / 1842 - 1843.* – [bal felső sarok, ceruza:] *Nagyfalu 1816.* –

13 harántalakú lap gépi számozással, nyomtatott papír;
vízjel: fol. 8, 10, 13: A M; 22 x 30, 7 cm; 8 soros kézi rászterezés;
vonalrendszer: 9 mm, sorközök: 14-20 mm;

IX. Orgonaművek

Ruzitska György orgonista is volt. Önéletrajz-töredékéből tudjuk, hogy „syntaxista korában” a józsefvárosi piarista templomban segéd- majd főállású orgonistaként alkalmazták. Erről a korszakról így ír: „A kegyesrendiek sokat adtak a jó egyházi zenére és büszkék voltak arra, hogy templomukban ünnepnapokon Krommer F., Preindl és Haydn József híres zeneszerzők személyes vezetésükkel adták elő zenés miséiket. Rám nézve különösen megtisztelő kitüntetés volt az, hogy ilyenkor mindig rám bízta az orgonarész eljátszását. Volkert [Ruzitska elődje] alatt ilyen alkalmakkor Bécs valamelyik jelesebb orgonistáját, Förstert, Lipovskyt, Taybert hívták meg. Elképzelhető, mily buzdító és lelkesítő hatással volt rám az, mikor az akkor már agg, világhírű Haydn nagy C-dúr miséjének vezénylése után hozzám, a fiatal orgonistához lépett és dicséretképpen atyailag megveregette vállamat.”

Később, az egyetem bölcsészkarán folytatott tanulmányai idején „a piaristáknál elfoglalt állást az Alservorstadt-i Minorita templomával cseréltem fel nemcsak azért, mert ez valamivel nagyobb fizetéssel járt, de főképpen, mert ez az orgona sokkal nagyobb és jobb volt.” Négyévi erdélyi tartózkodás után a Bánffy családdal Bécsbe utazik, ahol miséket orgonál az Alservorstadt-i minorita templomban, a Peters Kirche-ben és a Szent István székesegyházban. Állásajánlatait azonban már visszautasítja: „Oly nagy volt vonzalmam és ragaszkodásom bárói családomhoz és úgy szerettem a falusi magányos életet, hogy a felkínált állást nem fogadtam el. Ez a tettem talán a legnagyobb hibája volt életemnek. Ugyanis abban az időben Bécsben kevés jó orgonás volt és így kilátásom lehetett volna arra, hogy rövid időn belül az udvari kápolna orgonási állásába jussak.”

Ruzitska Kolozsvárott az Egyetem utcai kegyesrendi templomban volt orgonista. 1849 körül írt (átírt) orgona-művei nyilván az akkor felállított, ma is meglévő két manuális 20 regiszteres hangszer elkészültével hozhatók összefüggésbe. Az orgona az ő tervei nyomán készült.

IX :1 *Hat fuga*

Ms. Mus. 229 – Bekötetlen (összefűzött) autográf partitúra sárgászöld védőborítóba helyezve.

[Címoldal:] *6 / Fugen / für die Orgel, oder Clavier mit Pedal. / von G: Ruzitska.* [bal alsó sarok:] *Clausenburg 1824.* –

15 harántalakú lap gépi számozással, merített papír;
vízjel: [fol. 2, 7, 9-13:] Welhartiz, [fol. 3-6, 8, 15:] liliom / J A A;
formátum: 24,2 x 31,8 cm; 16 soros kézi raszterezés;
vonalrendszer: 10 mm, sorközök: 15-16 mm;

[1^v-3^t:] *Fuga 1ma /: Für's volle Werk :/.* –

[3^t-4^v:] *Fuga 2da /: Ohne Mixtur, mehr mittlere als hohe Register :/.* –

[5^t-7^t:] *Fuga 3^a /: Mit starken Registern, das Pedal bey [segno] besonders hervorstechend :/.* –

[7^t-9^v:] *Fuga 4. /: L'istesso tema in un' altra forma; il tempo piu vivace del precedente :/*
/: Für die beyde Manuale ziehe man die Register so daß das eine etwas schwächer sey als das andere, doch darf der Unterschied nicht nur in ihr Stärke der Stimmen sondern darin bestehen daß die schwächere Manuale einige kurzfüßiger Register habe. (...) :/. –

[9^v-12^t:] *Fuga 5 /: Starke Register, gehaltener Vortrag :/.* –

[12^v-15^t:] *Fuga 6 B A C H.* –

IX : 2 III. fantázia és VII. fuga

Ms. Mus. 230 – Bekötetlen (összevarrt) autográf partitúra sárgászöld védőborítóba helyezve.

[Címoldal:] *3me Fantaisie et 7me Fugue / pour l'Orgue avec Pedal. / par / G: Ruzitska.* – [bal alsó sarok:] 5 / 849. – [lejjebb idegen kézírással:] *Előadta Schmidthauer Lajos orgonaművész 1911 II 7-én Budapesten a Zeneakadémia orgonáján.* – [Számolás kék ceruzával:] XXIV. – [fol. 3^r:] 5 / 849 R. – [fol. 4^r:] 2 / 824 R. –

4 harántalakú lap gépi számozással, nyomtatott papír;
vízjel: nincs; formátum: 25,5 x 33 cm; 12 soros kézi raszterezés;
vonalszer: 10 mm, sorközök: 15-16 mm;

[1^v-3^r:] *Fantasia. /: N° 3: ./.* – [3^v-4^r:] *7te Fuge. /: zum Requiem ./.* –

IX : 3 Öt orgonadarab

Ms. Mus. 231 – Bekötetlen (összevarrt) autográf partitúra sárgászöld védőborítóba helyezve.

[Címoldal:] *Pieces pour l'Orgue. / N° 1 / Fantaisie ou Prelude. / N° 2 / Prelude pathétique. / N° 3 / Prelude, N° 4 Fughetta / N° 5 Introduction et Fughe / par G: Ruzitska.* – [bal alsó sarok:] 1847 / 1848 / 1849. – [jobb felső sarok, kék ceruza.] XXV. –

8 állóalakú lap gépi számozással;
[fol. 1-4:] nyomtatott papír vízjel nélkül; formátum: 31 x 25, 5 cm;
16 soros kézi raszterezés; vonalszer: 8 mm, sorközök: 7-9 mm;
[fol. 5-8:] merített papír; vízjel: címer; formátum: 31 x 25 cm;
12 soros kézi raszterezés; vonalszer: 9 mm, sorközök: 12-13 mm;

[1^v-2^v:] *N° 1 / Fantaisie o Prelude. di GR. – 2v: 10 / 847. –*

[3^r-4^v:] *N° 2 / Prélude pathétique. – [4^v:] 1 / 848. –*

[5^v-6^r:] *N° 3 / Prelude. – [6^r:] 12 / 848 GR. –*

[6^v-7^r:] *N° 4 / Fughetta. –*

[7^v-8^r:] *Grave. – [8^v:] 10 / 10 1849 GR. –*

IX : 4 Két Beethoven átirat

Ms. Mus. 232 – Autográf partitúra.

[Címoldal:] *Adagio. / aus L. van Beethoven's 27ten Werke. / für die Orgel mit Pedal eingerichtet / von / G. Ruzitska.* – [A címoldal alsó peremén:] *Diesem Adagio kann ein paßender fugierter Satz oder freye Phantasie mit vollem / Werke vorangehen oder nachfolgen. Für das Adagio selbst wird die Orgel folgender- / maßen registri[e]rt: Im Pedale: ein 8' und ein 16' Register, z.B. Subbaß oder Violone 16' und / Octavbaß 8' oder statt dem letzteren Gemshorn 8'. Was die beyden Manuale betrifft so ist es / gleichgültig ob der Gesang auf dem untern oder obern Manulae, mit der linken oder mit der / rechten Hand gespielt wird; für den Gesang /: die oberste Stimme /: verwende man Flauto dolce 8' / oder Rohrflöte 8'; für die Mittelstimme Gedakt 8' oder Salicional 8' /: wenn es gut anspricht:/ Jeden- / falls soll der*

Gesang etwas weniger schärfer seyn als die Mittelstimme. Von dem Zeichen [segno] angefangen wird zu jenem Manuale welches den Gesang führt noch ein sehr sanftes 4 fűßiges Register gezo- / gen und bis zum Ende belafien. Die Pedaltöne immer so viel möglich gebunden mit abwechselnden Füßen. – [A címoldal jobb alsó sarkában:] 7 / 1849 GR. – [kék ceruza:] XXVI / 1. –

[1^v, 6^r.] Beethoven Op. 27 Nr. 2 cisz-moll “Sonata quasi una Fantasia” első tételének átírata.
[6^r.] 24 / 7 / 1849 GR. –

[2^r.] *Adagio / sammt fugierten Nachspiele (...) Der Wink eines Kunstfreundes gab mir Veranlassung zur gegenwärtigen Bearbeitung / eines der schönsten Werke des unsterblichen Meisters. – [Jobb alsó sarok:] 8 / 1849 GR. –*

[2^v - 3^r.] Az egy hónappal korábbi keltezésű Mondschein szonáta-átirat másolata. Kiegészítés a “*pour finir*” záró ütempár után beillesztett “*pour continuer*” szakasz, egy diatonikus moduláció a párhuzamos dűrba, a rákövetkező fűga hangnemébe, melynek írásmódja az előzményekhez igazodik.

[3^v - 4^r.] Fűga, mely már nem átirat ugyan, de egyértelműen Beethoven Op. 27 Nr. 1 Esz- dűr zongraszonátájának negyedik tételére utal.

[Fol. 4^v - 5^v.] üres.

3 állóalakú bekötetlen bifolió gépi számozással; vízjel: ? ;
formátum: 31,5 x 23 cm; 16 soros kézi raszterezésű merített papír ? ;
vonrendszer: ? mm, sorközök: ? mm;

Tekintettel a prelűdium funkcióval felruházott Mondschein-szonáta tételre, amely tökéletesen fedi az átirat fogalmát, célszerűbb lenne ezt a művet a Fűggelék I. csoportjába sorolni. Mivel azonban a „fugiertes Nachspiel” inkább minősíthető parafrázisnak, mint átiratnak, a Ruzitska olvasatában egységet alkotó tételpár az orgonaművek között kapott helyet.

Függelék I. Átiratok saját és más szerzők műveiből

Függ. I : 1 Ruzitska: Alonso-nyitány [III]

Ms. Mus. 2 648³³ – Ruzitska G[yörgy]: Ouverture de l'opéra „Alonso”. Arrang. pour le piano à 4 mains. – Ruzitska Alonso-nyitányának zg.átirata négy kézre é.n. „Á mes élèves chéries I: et L: Schell” [Vartagh] – Eredeti kézirat, 12 lev. – 33 cm

Függ. I : 2 Ruzitska: Zrínyi-nyitány [V : 2]

Ms. Mus. 2 647 – Ruzitska G[yörgy]: Ouverture pour le drame „Zriny” [!] Arrang. pour le piano à 4 mains. – Ruzitska Zrínyi-nyitányának saját zongora-átirata négy kézre é.n. „Á mes élèves chéries I: et L: Schell.” – Eredeti kézirat. 14 lev. – 33 cm. A címdalton R. Lajos kézírásos megjegyzése: „1859-ben. Eredeti nyitány 1830-ból / másik példányról / 1954 III. 30”.³⁴ [Pichler Elemér pecsétje]

Függ. I : 3 Ruzitska: I. c-moll vonósötös Op. 19 [VII : 1]

Ms. Mus. 7 273 – Bekötetlen autográf zongoraátirat é.n.

[fol. 1^r.:] 1er / Grand Quintuor / Oeu: 19 di Ge: Ruzitska. / Arrangé pour le PianoForte à 4 mains. –

16 harántalakú bifolió, merített papír; formátum: 24 x 31 cm;

10 soros kézi raszterezés; vonalrendszer: 9 mm, sorközök: 10 mm.

A kísérlapon jelölt szállító: Felletár Béla, Hódmezővásárhely; beérkezés kelte: 1981 VI. 23

Függ. I : 4 Ruzitska: III. F-dúr vonósnégyes [VII : 6]

Ms. Mus. 7 247 – Kartonnal bevont puhafedeles autográf zongora-átirat négy kézre.

[Külső cím a világoszöld fedélen:] *Sonate / à 4 mains / da G. R.* – [Címdal:] *Sonate / pour le / Piano Forte à 4 mains / Dediée / à / Alexandre Sláby*³⁵ / par / George Ruzitska. – [Lejebb piros tintával:] *Arrangé d'après son 4* [ceruzával ráírva: 3]^{me} *Quatuor.* – [ceruzával:] 1842. –

³³ Az OSZK Ms. Mus. 2 644-2 645 (Erkel: Bátor Mária-nyitány, **Függ. I : 5**),

Ms. Mus. 2 646 (Cherubini: Les deux journées-nyitány, **Függ. I : 6**),

Ms. Mus. 2 647 (Ruzitska: Zrínyi-nyitány, **Függ. I : 2**) és

Ms. Mus. 2 648 (Ruzitska: Alonso-nyitány, **Függ. I : 1**) jelzetei alatt tárolt kották jelenleg nem hozzáférhetők, csak a mikrofilm-kópia érhető el. Ezért ebben a műjegyzék-tervezetben ideiglenesen a cédula-katalógus adatai vannak feltüntetve.

³⁴ Lakatos István, 1973 10. oldal: „A Farkas utcai kőszínház megnyitásakor a zenekar az ő Zrínyi-nyitányát játszta. Ruzitska György akkor már szervezi műkedvelőkből és hivatásos zenészekből álló szimfonikus zenekarát, s a kor jelesebb műveit játszotta nyilvános hangversenyen. Később állítólag a zenekarban muzsikált a Kolozsvárt élő Erkel Ferenc is, aki mint másod- vagy segédkarmester Ruzitskával együtt tanítgatta és vezényelte az együttest.”

Ruzitska Lajos, 1953 a 608-09 oldal között a “Zrínyi”-nyitány kéziratának fotókópiája.

A Zrínyi-nyitány autográf partitúráján (Ms. Mus. 239) ez áll: „Revue en 1868”

³⁵ Vö. **II : 9**.

26 harántalakú folió, 8 soros kézi raszterezés;
merített papír; 23, 6 x 33, 5 cm;
vonalrendszer: 9 mm, sorközök: 12-24 mm.

A kísérőlapon jelölt szállító: Felletár Béla, Hódmezővásárhely; beérkezés kelte: 1981 VI. 23

Függ. I : 5 Erkel: Bátori Mária-nyitány

Ms. Mus. 2 644 – Erkel Franz: Overture zur Oper Bátori Mária von -- 1ter Kappelmeister [!] des ungarischen National Theaters. – Ruzitska G [yörgy] kéziratoss partitúrája 72 l. – 32 cm [A címlap jobb felső sarkában Ruzitska kézírása:] „*Propriété de G. Ruzitska.*” [A címlap alján Erkel Ferenc kézírásos emléksora:] „*Bis auf Wiedersehen zum Andenken von deinem intimen Freund Franz Erkel. Pest, am 1. Február 1845*”

Ms. Mus. 2 645 – A Bátori Mária-nyitány Ruzitska-féle négykezes zg. átírata. „*Ouverture de l'opéra Báthori Mária par Erkel Francois; mise pour le piano à 4 mains par G[eorge] Ruzitska [I]864.*” – [Pichler Elemér pecsétje] – Eredeti kézirat. 15 lev. – 33 cm

Ms. Mus. 258e [fol. 106^f-122^v:] Autográf partitúra.

[fol. 106^f:] *Ouverture* /: Bátori Mária / v[on] F[ranz] Erkel :/ GR 22 / 4 863. –

[fol. 122^v:] 14 / 5 863. – (Pianoforte 1mo, 2do, VI, Vla, Vlc letét).

Major Ervin jegyzi a Bátori Mária nyitányt,³⁶ amelynek „egy autentikus másolatát 1845-ben Erkel Kolozsvárra küldte Ruzitska Györgynek; e példány 1954-ben az OSZK-ba került (Ms. mus. 2.644). Ruzitska e nyitányból négykezes zongorakivonatot készített; lásd OSZK. Ms. mus 2.645.” Lakatos István is ír „az eredeti Erkel-kézirat”-ról,³⁷ „mely Kolozsváron az 1941. november 9–30. között rendezett *Erdélyi Zene- és szépművészeti kiállításon* szerepelt. Ez a *Báthori Mária* című Erkel-opera nyitányának vezérfüggönyve volt, (*Ouverture zur Oper Báthori Mária*), melyen a következő ajánlás olvasható: *'Bis auf Wiedersehen zum Andenken von deinem intimen Freund Franz Erkel. Pest, am 1. Február 1845'* A kéziratot Ruzitska Béla egyetemi tanár bocsátotta a kiállítás rendelkezésére.”

9 év múlva (1954 márciusában) előbbi rokona, Dr. Ruzitska Lajos a *Bátori Mária*-nyitányt és Ruzitska György további átíratait eljuttatta az OSZK-ba (a Zeneműtár leltárjegyzéke alapján a Ms. Mus. 2 644–2 649 jelzetű kéziratokat), miután 1953-ban a Zenetudományi Tanulmányok I. kötetében „*A kolozsvári zenekonzervatórium és Ruzitska György (Képek Kolozsvár zenei életéről a XIX. században)*” címmel tanulmányt közölt.

Legány Dezső (*Erkel Ferenc művei és korabeli történetük*, 1975) szerint: „Somfai említi, hogy az OSZK zeneműtárában őrzött eredeti partitúrából hiányzik a nyitány, s annak autentikus másolata 1954-ben került az OSZK-ba, Kolozsvárról. (Ms. Mus. 2 644).” Kassai István („Erkel Ferenc hangszeres művei” In: *Magyar zenei történeti tanulmányok*. Püski: Bp., 1995): „A Bátori Mária-nyitány eredeti kézírata ismeretlen. A referenciapéldány (OSZK Ms. Mus. 2 644) ismeretlen kottamásoló kópiája Erkel autográf ajánlásával. Ez a partitúra kisebb együttesre íródott, mint az opera, tehát vidéki előadásra szánt áthangszerelt változat. (...) A darabot Erkel nem írta át zongorára, viszont két négykezes átírat is létezik. Az első Ruzitska György műve (OSZK. Ms. mus 2.645). Rózsavölgyi később nem azt adta ki, hanem Iharossy Antal átíratát 1860, lsz. 498 (OSZK Mus. Pr. 44 435)”

Ruzitska autográf partitúráinak azonban csak egy töredéke került 1954-ben az OSZK tulajdonába. Többségük – jelzet szerint a Ms. Mus. 207. számtól a 258. számig terjedő anyag – jóval korábban, 1911-ben került az intézmény jogelődjéhez. D'Iszo Kálmán 1912 dec 7. a Magyar Nemzeti Múzeumban felolvasott, majd 1913 januárjában az *A Zene* V. évfolyamának 1. számában. megjelent Ruzitska György-előadásában ez áll: „a Nemzeti Múzeum könyvtára igazgatójának buzgólkodása folytán Ruzitska György utódai az ő zenei hagyatékát követésre méltó hazafias önzetlenséggel a Magyar Nemzeti Múzeumnak (...) ajándékozták.” Ruzitska Lajos 1953-ban, a Zenetudományi Tanulmányok I. kötetében publikált írása „Ruzitska már 1911-ben odahelyezett [a Magyar Nemzeti Múzeum kéziratgyűjteményébe] számos kéziratát” említi.

Az 1911-ben a Magyar Nemzeti Múzeumnak adományozott Ruzitska-hagyatékban van még egy *Bátori Mária* nyitány-átírat, melyet a modern irodalom mostanig nem említett. Ez az átírat kamaraegyüttesre (két zongorára, hegedűre, brácsára és gordonkára) íródott egy évvel az 1864-es négykezes zongora-átírat előtt: Ms. Mus. 258e [fol. 106^f-122^v:] Autográf partitúra. [fol. 122^v:] 14 / 5 [I]863. (Pianoforte 1mo, 2do, VI, Vla, Vlc letét.)

Az átírat egy korabeli említése Bartalus István, Ruzitska György egykori tanítványának tollából származik. Bartalus már egy másik esetben is megbízható forrásnak tűnő írása 1864-ben, öt évvel Ruzitska halála előtt jelent meg az „*Ország Tükre*” c. pesti közlönyben. A „vezető cikk” végén Bartalus felsorolja Ruzitska „jelesebb zeneművei”-t. Itt olvasható: „*Erkel Báthori Mária nyitánya, zongorára négy kézre, hegedű, brácsa s gordonka kísérettel.*”

³⁶ Major Ervin, 1968 18. oldal.

³⁷ Lakatos, 1971 128-129. oldal: *Románia és a zeneművészet nagy mesterei – Erkel Ferenc*

Függ. I : 6 Cherubini: *Les deux journées*-nyitány

Ms. Mus. 2 646 – Cherubini [Maria Luigi]: Ouverture de l'opéra *Les deux journées* par --. Mise pour le piano à 4 mains par G[eorge] Ruzitska 1864. – Eredeti kézirat. 12 lev. – 33 cm Cherubini *Les deux journées [ou Le porteur d'eau]* nyitányának Ruzitska-féle négykezes zg. átirata 1864-ből. [Vartagh]

Függ. I : 7 Beethoven : *Három dal az opus 48-ból*³⁸

Ms. Mus. 226 – Autográf partitúra valamint ének- és zenekari szólamok.

Az egytételes szolószoprán és vokálszimfónikus együttes számára készült átirat alapja: L. v. Beethoven opus 48 *Sechs Lieder mit Klavierbegleitung* Gedichte von Chr. F. Gellert (1803) No. 4 “Die Ehre Gottes aus der Natur” [szövegincipit:] *Die Himmel rühmen*;
No. 6 „Bußlied” [incipit:] *An dir allein, an dir hab' ich gesündigt*;
No. 5 “Gottes Macht und Vorsehung”, [incipit:] *Gott ist mein Lied*, [ill. Ruzitskánál: *mein Hort.*] –

[Aranybetűs gerinc cím:] *Ruzitska. Hymne.* – [A béléspapíron:] *Hymne / Soprano – Solo / Coro a 4 voci /: Sopran 1ma dreyfach – Sopr. 2da 3fach /: Basso doppelt / “ Violini, Violen, Violoncello, Flauto, 2 Oboi, 2 Clarinetti, 2 Fagotti, 2 Corni, 2 Trombe, Tympani, Trombone b: o Ophycleide, Contrabasso / GR.* – [Címoldal:] *Hymne nach original-Liedern von L. v. Beethoven für 1 Singstimme mit / Pianoforte-Begleitung, bearbeitet für Chor und 1 Sopran Solo-Stimme / mit Orchesterbegleitung von G. Ruzitska. 1847.* – [haránt irányú bejegyzés:] *Hymne für 1 Sopran Solo-Stimme mit Chor und Orchesterbegleitung von G. Ruzitska eingerichtet. /: Original für Soprano mit Clavier von L. v. Beethoven :/ . – [fol. 12^r :] 3 Lieder von Gellert (...): auch als Graduale oder Offertorium zu gebrauchen :/ 8 / 847 . –*

53 állóalakú lap gépi számozással, Partitúra:

[fol. 1-4:] merített papír, vízjel (?); formátum: 32,2-32,6 x 25,3 cm;

16 soros kézi raszterezés; vonalrendszer: 8 mm, sorközök: 7-9 mm;

[fol. 5-12:] nyomtatott papír vízjel nélkül; formátum: 32,7 x 25,5 cm;

16 soros kézi raszterezés; vonalrendszer: 8 mm, sorközök: 8-9 mm;

Szólamok: S Solo, S 1 (3 p.), S 2 (3 p.), T (2 p.), B (2 p.), VI 1 (2 p.), VI 2 (2 p.), Vla, Vlc, Cb, Fl, Ob 1-2, Cl 1-2, Fg 1-2, Corno 1-2 in C, Tr 1-2 in C, Tympani in C. G., Trombone basso o Ophycleide. –

Függ. I : 8 Beethoven: *III. szimfónia*

Ms. Mus. 258a³⁹ [fol. 1-37] – Partitúra.

[fol. 1^r:] *Simfonia eroica di Beethoven Op. 55. Per due Pianoforte da G. Ruzitska.* – [kék ceruza:] *LII.* – [fol. 36^r:] *14 / 6 / 855 GR.* –

³⁸ Lásd még I : I – **Ms. Mus. 213** [fol. 44^v:].

³⁹ Ms. Mus. 258 jelzet alatt 11 köteg partitúra található egy sárgászöld kartondobozba helyezve. Aranybetűs gerinc cím: *Ruzitska: Simfonia Eroica* [sic!] Az abc-és számozás következetesen végighalad valamennyi kötegen.

Függ. I : 9 Beethoven: IV. szimfónia

Ms. Mus. 258b [fol. 38-85]

[Címoldal:] *Quatrieme Sinfonie / Oeuvre 60 de / L. van Beethoven. / mise / pour Piano-Forte á 4 mains, Violon, Viola e Violoncelle / par G. Ruzitska. / Partition.* – [bal alsó sarok:] 1858. – [fol. 85^r.:] 24^r / Oct / 1858. –

Függ. I : 10 Mozart: Varázsfuvola-nyitány

Ms. Mus. 258c [fol. 86-94] – Partitúra.

[Címoldal:] *Ouverture / zur Oper : Die Zauberflöte / von / W. A. Mozart. / Für Piano Forte zu 4 Händen / Violine, Viola und Violoncello / von G. Ruzitska.* – [jobb alsó sarok:] Kl: 20 / 7 862. –

Függ. I : 11 Weber: Oberon-nyitány

Ms. Mus. 258d [fol. 95-105] – Partitúra.

[Címoldal:] *Ouverture / de l'Opera: Oberon / par / Ch. M. Weber. / mise pour Pinaoforte a 4 mains, Violino, / Viola et Violoncello. / par G. Ruzitska. / Cl: 1 / 30 858.* –

Függ. I : 12 N. Isouard: Joconde -nyitány

Ms. Mus. 258f⁴⁰ [fol. 123-133] – Partitúra.

[Címoldal:] *Ouverture / de l'Opera / Joconde / Par / N: Isouard. / arrangée pour le Piano Forte a 4 mains / par / G. Ruzitska.* – [bal alsó sarok:] GR / 820. –

Függ. I : 13 Beethoven: VI. szimfónia

Ms. Mus. 258g [fol. 134-190]

[Címoldal:] *Sinfonie pastorale N° 6 / de Louis van Beethoven. / arrangée pour / Pianoforte a 4 mains, / Violino, Viola et Violoncello / par / G. Ruzitska.* – [lejjebb:] 1867 *Partitur der Übersetzung.* – [fol. 190^r.:] 2 / 11 867 . –

[fol. 190^v.:] *Postscriptum / Nachdem [vlsz.: ich in] meinem 81ten Lebensalter die Trans[kription des] / wunderschönen Werkes des großen Meisters /: 6te Sinfonie von L. v. / Beethoven :/ begonnen und mit allermöglichen Genauigkeit und Sorg- / falt kaum zu beendigen vermochte, fühlte ich mich zu jeder weiteren An- / strennung [!] unvermögend und lasse zum Abschiede nach den folgenden [ráragasztva:] Canon a 4. 2. Sopr: 2 Tenori [szöveg:] 1 Ich bin schon alt und schwach, dahin ist alle Kraft, / 2 Du bist etc / 3 Er ist etc [eddig a beragasztott öt vonalrendszeres papírnnyel; folyt.:] dessen Auflösung man irgendwo unter meinen / Schriften finden wird. / Klausenburg am 24^t November 1867 / GR. –*

[A fenti Postscriptum szövegre ráragasztott kézzel rásztrált lapon:] *Canon a 4 voci /: 1869 :/ 1te] Sopran: Ich bin etc./ 2^{le}] Sopran: du bist etc./ Tenore: er ist :/ Basso: Man ist :/ Nach Beendigung der Übersetzung von Beethovens / 6ter Sinfonie welche mit aller möglichen Genauigkeit / bearbeitet ist[,] habe ich in meinen 81sten Jahre diesen Schlußstein meiner*

⁴⁰ Az Ms. Mus. 258e jelzet alatt őrzött kéziratot l. **Függ. I : 5.**

musikalischen nicht unbeträchtlichen / Beschäftigungen beigefügt. Die Auflösung dieses Canons geschieht: im Einklange, unteren Octave und unteren Doppeloktave: [violinkulcs:] d', [tenorkulcs:] d'', [basszukulcs:] d und ist unter mei-/ nen täglichen Handschriften zu finden. / Klausenburg 8^[en] Febr: 1869 GR. – [haránt irányú bejegyzés:] /: Habe also die Regeln des / doppelten Contrapunctes / noch nicht vergessen :/. –

Az utolsó bejegyzéssel kapcsolatban álljon itt egy részlet Ruzitska önéletrajzi írásából, melyben fiatalkori ellenpont-tanulmányairól számol be: „Gelinek udvari zongoratanár hetenként egy órában elvállalta a zeneszerzéstani tanítást ingyenesen olyanok számára, akik a generálbasszuson már túl voltak. Egy idősebb fiatalemberrel, Franz Istvánnal együtt tanultuk latin nyelven Fuchs Gradus ad Parnassum című zeneszerzési munkáját. Gelinek abbé minden vasárnap a Marinelli-féle kávéházba hívott meg bennünket, ahol reggelizni szokott. Ide kellett elhoznunk a kidolgozott feladatainkat, melyeket két-, három-, és négyszólamú ellenpontozással készítettünk el. Majd a kereszttel megjelölt hibákat egymásnak kölcsönösen kijavítottuk. Ezután mindenünket egy pohár kávéval megvendégtelt. Mindez a kávéházi vendégek mozgolódása közben történt egy kis asztalon, mely mellett mi hárman ültünk.”

A történethez hozzátartozik még az a tény is, hogy Johann Joseph Fux 1725-ben kiadott „Gradus ad Parnassum”-ának egyetlen ezidőtájt ismert romániai példánya Ruzitska György tulajdonát képezte. Az autográf bejegyzéseket tartalmazó nyomtatvány jelenleg a Kolozsvári Gh. Dima Zeneművészeti Főiskola könyvtárában található.⁴¹ Ruzitska bejegyzései – amint azt Thomas Hochradner, a salzburgi Mozarteum keretében működő Institut für musikalische Hermeneutik munkatársa volt szíves levélben közölni – azokat a nyomdahibákat korrigálják, amelyek nincsenek feltüntetve az első kiadás hibajegyzékében. Hasonló bejegyzések maradtak fenn t. k. Leopold Mozart, Joseph Haydn és Johann Sebastian Bach „Gradus”-példányaiban is.

Függ. I : 14 *Titl: Haláltánc*

Ms. Mus. 258h [fol. 192-215] – Partitúra.

[Címoldal:] *Aus dem / Zauberspiele: Der Todtentanz / von / Em: Titl. / für kl:[assische?] / Orchester von / G. Ruzitska / 8 / 1851 / für das Conserv.-Orchester. – (Felállítás: VI, VIa, VIc, Cb, Fl, Cl in B, Fg, Corni D, Tr in C, Trombone). –*

Függ. I : 15 *Gott erhalte*

Ms. Mus. 258i [fol. 216-267] – Partitúra valamint ének- és zenekari szólamok.

[Címoldal:] [ceruzával: *Osztrák Néphymnus* [ceruzával: 1857]. –

[fol. 216, 267:] védőborítónak használt partitúra, [fol. 217-218:] 4 szakasz magyar szöveg kézirata: *Tartsa Isten! Óvja Isten / Császáruk 's a közhazát! (...). –*

A5-ös formátumú harántalakú szólamok: [fol. 219- 221:] VI 1 (3 p.), [fol. 222-24:] VI 2 (3 p.), [fol. 225:] VIa, [fol. 226:] VIc, [fol. 227:] Cb, [fol. 228:] 2 Flauti, [fol. 229:] Ob 1, [fol. 230:] Ob 2, [fol. 231:] Cl 1 in C, [fol. 232:] Cl 2 in C, [fol. 233:] Fg 1, [fol. 234:] Fg 2, [fol. 235:] Corni 1 in G, [fol. 236:] Corni 2 in G, [fol. 237:] Tr 1 in C, [fol. 238:] Tr 2 in C, [fol. 239:] Tympani in G. D., [fol. 240:] Trombone B. – [fol. 241-244:] Soprano 1 (4 p.) [fol. 245-247:] Soprano 2 (3 p.) [fol. 248-249:] Tenore (2 p.) [fol. 250-251:] Basso (2 p.). –

A4-es formátumú állóalakú énekszólamok: [fol. 252-255:] Soprano 1 (4 p.) [fol. 256-258:] Soprano 2 (3 p.) [fol. 259-262:] Tenore (4 p.) [fol. 263-266:] Basso (4 p.). –

⁴¹ Vö. Hochradner, 1997.

Függ. I : 16 Donizetti: Cavatina

Ms. Mus. 258j [fol. 268-278:] – Zenekari és kórus partitúra.
[fol. 268^r:] [Donizetti:] /: Cavatina de l'Opera „Gemma di Vergy” – *mise pour l'Orchestre par G.R.* –

Függ. I : 17 Hummel: Tiroli variációk

Ms. Mus. 258k [fol. 279- 299:] – Partitúra és szólamok, a címben jelzett szoprán nélkül.
[fol. 279^r:] Accompagnement der Tiroler Variationen von J. N. Hummel für Sopran / von / G R. –

Függelék II. Tancélú művek és tankönyvek

Függ. II : 1 Számozott basszus traktátus

Ms. Mus. 255 [fol. 1-4, 19-28] – Zeneelméleti tárgyú oktatásra szánt autográf kézirat.
[fol. 1^r:] *A generálbasszusnak alapelvei.* –

Függ. II : 2 Hegedűiskola

Ms. Mus. 255 [fol. 5-18] – Autográf gyakorlatgyűjtemény.
[fol. 5^r:] *Praktische Violinschule. / von GR / 1861.* –

Függ. II : 3 Zongoraiskola

Ms. Mus. 257 – Öt autográf kézirat-kötegből összeállított konvolutum. Félvászonkötéses sárgászöld kötéstábla. [Aranybetűs gerinc cím:] *Ruzitska. Gesangschule* [sic!]. –

I. [fol. 1-16]

[fol. 1^r:] *Practische Grundlinien / für den ersten Unterricht im Pianoforte – Spiele. / von / G. Ruzitska* [lejjebb:] *Von mir seit 15 Jahren mit / dem erwünschten Erfolge / benützt und 1860 in 's / Reine gebracht RG.* –

4 állóalakú bifólió, nyomtatott papír, lemezszám Nro 337

12 soros gépi raszterezés; formátum: 31, 3 x 24 9 cm, raszter: ? sorköz 15 mm.

II. [fol. 17-36]

harántalakú merített papír, 8 soros kézi raszterezés,
formátum: 23 x 30, 5 cm vonalrendszer 10 mm, sorköz: 13-15 mm

III. [fol. 37 40] Egy notációt és alapfokú zeneelméleti kérdéseket taglaló szöveges rész és *Exercices pour l'égalité de la touche.* –

[fol. 37^r:] *Anleitung zum ersten Unterricht im Pianoforte-Spiele*

IV. [fol. 41-79] Négykezes tancélú gyakorlatok. –

V. [fol. 80-81] Autográf szöveg. *Vorwurf zu meinen „Praktischen Grundlinien für angehende / Clavierspieler“*. Klausenburg im Juni 1867. GR, 1ter Entwurf. –

Függ. II : 4 Énekiskola

Ms. Mus. 253 – Nyomtatvány. Bekötött broszúra gépi oldalszámozással, mely eltér az eredeti nyomtatott félkövér szedestű számozástól. – [Kék ceruza :] XLVII. –

[Címoldal:] *Énekiskola / a' / Kolozsvári Zene-Conservatorium / növendékei számára / írta / Ruzitska György / a fennirt conserv: igazgatója, és a ' pesti és / bécsi hangászegyletek tiszteleti tagja. / Elméleti és gyakorlati rész Soprán és Áltusra / Tenor és Bassusra [tintával beírva: I] f. ezüstben / Kolozsvártt / Ifb. Tilsch János tulajdona. / Nyomtatott az ev.ref. főiskola könyv- és könyomó intézetében. –*

[fol. 1-2] Ajánlás: (...) *Gróf / Teleky József (...)* ő kegyelmességének / mély tisztelettel ajánlja / a' Szerző. – [fol. 3:] *Előszó.* –

[fol. 4-8:] *Ének oskola / Elméleti rész.* – A zenei írás-olvasás és a zeneelmélet alapvető kérdései 17 §-ban kifejtve. –

[fol. 9-16:] *Gyakorlati rész / Tenor és Bassus osztály.* – Az elméleti részhez kapcsolódó 62 „ábra” [= kottapélda].

Az OSZK gyűjteményében található példány *Gyakorlati része* férfi szólamokra íródott. Két példányt a női szólamoknak szánt verzióból Kolozsvárott találni a Román Akadémiai Könyvtár Kolozsvári Fiókjában (Biblioteca Academiei, Filiala Cluj) U (Fondul unitarian) 65 144 / 1966 illetve, R (Fondul reformat) 123 852 / 1967 jelzet alatt. Tehát a kolozsvári Zeneakadémia és az OSZK forrásai kiegészítik egymást. A keltezéssel kapcsolatban, illetve az *Énekiskolá*-ról bővebben l. Németh, 1999.

Ms. Mus. 254 [kék ceruzás számozás:] XLVIII. – Ez alatt a jelzet alatt 5 kötet található.

Ms. Mus. 254 / 1 – 24 oldalas autográf kézirat.

Bilingvis (magyar és gótikus kézírással rögzített német nyelvű) elméleti írás. –

[fol. 1^r.:] *Gesanglehre / für den Gymnasial-Unterricht. / Énektan a' Kolósvári / r. k. / telyes Gymnasiumbeli ifjak számára. / 1851 / 1° füzet.* –

Ms. Mus 254 / 2 – 17 gépi számozással ellátott autográf fólió.

A nyomtatvány elméleti részének fogalmazványa.

[Címoldal:] *Ének-tan / Tenore et Basso / a' Lyceum számára 1846.* – [a következő még mindig számozatlan lap homlokoldalán:] *Ének-Tanítás / a' Kolósvári Musikai Conservatorium' / Ének-Osokolája számára / írta / Ruzitska György / a fennirt Conservatorium Igazgatója / Tenor és Bassus osztály / 1843.* –

Ms. Mus. 254 / 3 – 92 gépi számozással ellátott autográf fólió.

A nyomtatvány zenei részének fogalmazványa. – [Címoldal:] *Ének gyakorlások.* –

Ms. Mus. 254 / 4 – 15 gépi számozással ellátott különböző típusú autográf fólió.

[fol. 1^r.:] *Solfeggi facili / für Anfänger / als / 1ter Anhang zu meiner Gesangschule /: für hohen und tiefen Sopran :/.* –

Ms. Mus. 254 / 5 – 16 gépi számozással ellátott autográf fólió.

[fol. 1-3, 12, 16:] Partitúra: három szoprán szólam zongorakísérettel. – [fol. 1^r.:] *Die Kapelle von Kreuzer a 4 v.* – [szövegincipit:] *Was schimmert dort auf dem Berge so schön.* – [fol. 2^v-3^v.:] *Schäfers Sonntagslied C: Kreuzter* [szövegincipit:] *Das ist der Tag des Herrn.* – [fol. 12, 16:] *Barcarole v: Alex Baumann* [incipit:] *Sanft rauscht die Gondel weiter auf Wellengrün.* – [fol. 4-11, 13-15] Énekszólámok.

Ms. Mus. 256 – 121 autográf fólió. *Gesangschule nebst Anhang von leichten Solfeggien, Duetten, Terzetten und Quartetten für Soprane.* –

Bibliográfia

Bartalus István

1864 *Az Ország Tükre. Budapesti képes közlöny.* Harmadik évf., 3.-dik szám Pest, Január 21.-én 26. oldal

Heyser, Christian

1842 *Hans Benkner oder Die lebendig Begrabene. A Vaterländische dramatische Schriften* sorozat első kötete. Brassó, Druck und Verlag von Johann Gött.

Hochradner, Thomas

1997 *Das musikpädagogische und musiktheoretische „Erbe“ von Johann Joseph Fux.* In: *Beiträge zum ersten Symposium „Musikwissenschaft und Musikpädagogik“ 1996.* Regensburg, Con brio.

Klein, Karl Kurt

1939 *Literaturgeschichte des Deutschtums im Ausland* Lipcse, Bibliographisches Institut AG:

Lakatos István

1971 *Zenetörténeti írások* Bukarest, Kriterion könyvkiadó.

1973 *Kolozsvári magyar muzsikuskok emlékvilága. Szemelvények a XIX. század zenei írásaiból.* Bukarest, Kriterion könyvkiadó. (szerk.)

Major Ervin

1968 *Erkel Ferenc műveinek jegyzéke.* In: *Magyar Zenetörténeti Tanulmányok. Írások Erkel Ferencről és a magyar zene korábbi századairól.* (szerk. Bónis Ferenc) Budapest, Zeneműkiadó. pp. 11-45

Németh István

1999 *Din trecutul scolii clujene de canto: Metoda de cant al lui György Ruzitska (A kolozsvári énekoktatás múltjáról: Ruzitska György Énekiskolája)* Várhatóan nyomtatásban is megjelenő román nyelvű felolvasás, mely a Kolozsvári Gh. Dima Zeneművészeti Főiskolán 1999 márciusában megrendezett szimpozionon hangzott el.

Ruzitska Lajos

1953 *A kolozsvári zenekonzervatórium és Ruzitska György (Képek Kolozsvár zenei életéről a XIX. században)* In: *Kodály emlékkönyv. Zenetudományi tanulmányok I.* (szerk. Szabolcsi Bence és Bartha Dénes) Budapest, Akadémiai Kiadó

Siennerth, Stefan

1993 „Heyser, Christian szócikk”, *Die Siebenbürger Sachsen Lexikon.* Thaur bei Innsbruck, Wort und Welt / Kraft Verlag. 193. oldal.

Stieger, Franz

1975 *Opernlexikon* Tutzing, Verlegt bei Hans Schneider.

Trausch, Joseph

1983 *Schriftsteller-Lexikon der Siebenbürgischer Deutschen* II. kötet (az 1870-ben Brassóban megjelent első kiadás változatlan utánnomása) Bécs, Böhlau Verlag